

ØSTRE LINJE ARKITEKTUR OG LANDSKAP AS
Stasjonsmester Frosts gate 14
1830 ASKIM

Dato: 27.08.2024
Saksref: 202410322-2
Deres ref.: 2024/20240008
Side: 1 / 2

Vår saksbehandler: Marit Louise Lindholm
Telefon:
Mobil: +4790547150
E-post: marit.louise.lindholm@banenor.no

Indre Østfold kommune - Varsel om oppstart av reguleringsplanarbeid - Hovin skole i Spydeberg - Gnr/bnr 411/51 med flere - PlanID 311820240008 - Bane NORs uttalelse

Vi viser til varsel om oppstart mottatt 01.07.2024.

Planområdet ligger rett nord for Spydeberg sentrum og Østfoldbanens Østre linje. Hensikten med planarbeidet er å legge til rette for en utvidelse av Hovin skole til en 3-parallell skole samt plassering av en mulig flerbrukshall.

Boligbebyggelsen i Spydeberg er i dag konsentrert sør for jernbanen. En utvidelse av skolen på nordsiden samt etableringen av en ny flerbrukshall vil kunne føre til økt trafikk av motorkjøretøyer, syklende og gående over planovergangen for fylkesvei 122 ved Spydeberg stasjon. Den sikrede planovergangen er i dag utsatt for mye ulovlig kryssing.

I reguleringsplan for Lyserenveien 2 er det regulert inn en undergang under jernbanen som et rekkefølgekrav. Denne undergangen er per dags dato ikke realisert. Vi forventer at man i det videre planarbeidet utreder trafikksituasjonen og at planforslaget som nå er under utarbeidelse ikke øker risikoen ved planovergangen. Vi viser her til våre uttalelser til den tilliggende planen for Lyserenveien 2. Vi gjør oppmerksom på at veieier har et overordnet ansvar for trafikksikkerhet på sine veier, og at dette inkluderer kryssing av planovergang. Vi viser her til Statens havarikommisjons rapport 2021/04. Vi forutsetter at trafikksikkerhet håndteres i planen.

I oversendt materiale vises det til at det er påvist kvikkleire i to borpunkter. Det er avgjørende at man i det videre planarbeidet utreder grunnforholdene og at eventuelle nødvendige avbøtende tiltak sikres i planen. Jernbanen er kritisk infrastruktur som er sårbar for setninger. Planen må vise at utbyggingen ikke vil få negative konsekvenser for vår infrastruktur eller øke risikoen for dette.

Bane NOR har en rekke krav til planlegging i nærheten av jernbanen. Informasjon om disse finnes i vår veileder for nasjonale interesser i arealplanlegging: <https://www.banenor.no/nabo-til-jernbanen/veileder-om-nasjonale-jernbaneinteresser/> samt i vårt tekniske regelverk: <https://trv.banenor.no/wiki/Forside>

Vi forventer at forslagsstiller setter seg inn i dette materialet før det utarbeides planforslag.

Med vennlig hilsen

Åsne Fyhri
ass.sjef Planforvaltning
Drift og vedlikehold

Marit Louise Lindholm
arealplanlegger

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur

Vår saksbehandler
Monica Drage Thorbjørnsen

Dokumentdato
03.07.2024
Deres dato

Vår referanse
2024/87-
Deres referanse
2024 / 20240008

ØSTRE LINJE ARKITEKTUR OG LANDSKAP AS

Stasjonsmester Frosts gate 14
1830 ASKIM

Automatisk tilbakemelding - Varsel om planoppstart - Hovin skole i Spydeberg, Gbnr 411/51 m.fl.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) viser til plansaken som dere har sendt på høring. DSB har dessverre ikke kapasitet til å gå inn i alle mottatte plansaker og sender derfor automatisk ut dette generelle svaret på slike saker.

Det er Statsforvalteren som skal følge opp at hensynet til samfunnssikkerhet er ivaretatt i plansaker. Statsforvalteren har også et ansvar for samordning av statlige innsigelser til kommunale planer.

DSB har innsigelseskompetanse etter plan- og bygningsloven i plansaker som berører følgende områder:

- Virksomheter som håndterer farlige stoffer herunder storulykkevirksomheter
- Transport av farlig gods
- Brannsikkerhet herunder tuneller og underjordiske anlegg
- Tilfluktsrom (sivilforsvarsdistriktene)

Siden Statsforvalteren har et overordnet ansvar for å følge opp samfunnssikkerhet i planer, vil også disse områdene kunne inngå som en del av Statsforvalterens oppfølging. DSB samarbeider med Statsforvalteren og vil gi faglig innspill til Statsforvalteren dersom det er nødvendig.

Hvis det likevel er behov for direkte involvering av DSB i plansaken, bes det om at høringen sendes inn til DSB på nytt med tydelig angivelse av hvilket forhold det bes om DSBs uttalelse til.

Dersom plansaken gjelder areal knyttet til etablert storulykkevirksomhet eller areal hvor det planlegges etablering av anlegg som sikkert eller muligens vil bli storulykkeanlegg, bes det også om at høringen sendes DSB på nytt. Det må fremgå av oversendelsen at saken gjelder plansak knyttet til anlegg omfattet av storulykeforskriften.

Vi viser til www.dsb.no for DSBs veileder om samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging og veileder om sikkerheten rundt storulykkevirksomheter.

Med hilsen
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Arkiv

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes derfor uten underskrift.

Postadresse
Direktoratet for
samfunnssikkerhet og beredskap

Postboks 2014
3103 Tønsberg

Besøksadresse
Rambergveien 9, 3115 Tønsberg

E-post
Postmottak@dsb.no

Telefon
33 41 25 00

Internett
www.dsb.no

Organisasjonsnummer
974 760 983

Østre Linje arkitektur og landskap AS v/ Vigdis Sandli-
Ødegaard
vigdis@ostrelinje.no
Kopi: post@io.kommune.no

Vårt saksnummer	231998
Deres referanse	Planid: 311820240008
Kundebehandler	Hanne Lerkendal Hanne.lerkendal@elvia.no
Sted og dato	Hamar, 02.07.2024

Uttalelse til varsel om oppstart av reguleringsplanarbeid for Hovin Skole i Indre Østfold kommune

Elvia AS («Elvia») viser til mottatt varsel om planoppstart.

Nettanleggene Elvia etablerer, eier og drifter i kommunen er bygget etter konsesjoner (områdekonsesjon og/eller anleggskonsesjon), som er gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) i medhold av energiloven.

Elvia uttaler seg til varselet for å ivareta eksisterende anlegg og gi innspill ved behov for nye anlegg. Å sikre fremtidig nettanlegg i planprosessen er viktig for å skape forutsigbarhet og for å bidra til en effektiv utbygging av strømnettet.

Elektriske anlegg i planområdet

Planforslaget må ta høyde for og hensyn til de anlegg som det er nødvendig for Elvia å etablere og drifte. Det må ikke iverksettes tiltak som medfører forringelse av adkomst til Elvia sine anlegg. Nettanleggene er vist på vedlagt kart.

Anlegg etablert etter områdekonsesjon (distribusjonsnett)

Anlegg med spenning opp til og med 22 kV inngår i distribusjonsnettet for elektrisk energi og er bygget i medhold av områdekonsesjon gitt av NVE. Distribusjonsnettet består av lavspenningsanlegg (spenning opp til 1000 V) og høyspenningsanlegg (fra 1000 V opp til 22 kV).

3.3 Eksisterende lavspennings- og høyspennings kabelanlegg

Normalt kan det iverksettes tiltak (inkludert planting av trær) så nært inntil kabelgrøften som 1 meter målt horisontalt fra kabelgrøftens ytterkant. Det er imidlertid viktig at fremtidig tilkomst til kabelgrøftene ikke hindres, og det må heller ikke gjøres inngrep i terrenget som medfører endring av overdekningen over kabler.

Andre forhold

Kostnader med tiltak i strømnettet og omlegging/flytting

Den eller de som utløser tiltak i strømforsyningsnettet, både flytting, nyanlegg og forsterkning, må som hovedregel dekke kostnadene med tiltaket. Kostnadene inkluderer eventuelle kostnader til erverv av nye stedsevarige (evigvarende) bruksrettigheter.

Det er viktig at det planlegges slik at ny bebyggelse og anlegg ikke kommer i konflikt med Elvia sine anlegg, dette gjelder særlig høyspenningsanlegg. Dersom planen forutsetter at eksisterende elektrisk nett må flyttes eller legges om, må det settes av arealer til nye traseer og/eller nettstasjon(er). Nye traseer må gis rettigheter med minst like gode vilkår som det Elvia har til de eksisterende traseene/nettstasjonene.

Kart

Oversikt over Elvia sine luftledninger finnes via WebApp:

<https://elvia.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=7c4bc277ab5849f3824d8f26e32aeebd>

Vedlagt kart er unntatt offentlighet og kan brukes under følgende forutsetninger:

- Brukes kun som underlag for forespurt planarbeid.
- Bør slettes etter bruk - nettet endrer seg kontinuerlig.
- Må ikke distribueres videre eller offentliggjøres uten netteiers samtykke.
- Kartet viser kun omtrentlig plassering av kabelanlegg i terrenget. For å få lokalisert kablenes nøyaktige plassering, må det bestilles kabelpåvisning. Forespørsel om kabelpåvisning rettes til Geomatikk, tlf: 915 09 146.

Inntegning på plankart

Kabler under bakken tegnes ikke inn på kartet. Selskapet viser i denne sammenheng til Forskrift om forebyggende sikkerhet og beredskap i energiforsyningen (beredskapsforskriften) § 6-2, og NVEs Veiledning til forskrift om forebyggende sikkerhet og beredskap i energiforsyningen, pkt. 6.2.9.

Avsluttende kommentar

Elvia ønsker at utbygger tar kontakt i god tid før utbygging for å avklare hvordan planområdet skal forsynes med strøm. Alle tekniske spørsmål og eventuelle søknader om tiltak innenfor restriksjonsbeltet skal behandles av en annen avdeling. Disse henvendelsene sendes inn via vår [hjemmeside](#), eventuelt til: firmapost@elvia.no. Elvia opplever for tiden stort påtrykk av henvendelser og innmeldte prosjekter. På grunn av det store påtrykket vil dere kunne oppleve lang behandlingstid.

Dersom det skulle være noen spørsmål til denne uttalelsen ber vi om at disse rettes til undertegnende.

Med vennlig hilsen
Elvia AS

Hanne Lerkendal
Saksbehandler
Avdeling Rettigheter

Hanne.lerkendal@elvia.no

Vedlegg:

- Kartutsnitt

Til:
vigdis@ostrelinje.no

Fra:
FAU Hovin Skole

29.08.2024

Innspill på høring vedrørende planarbeid for detaljregulering av Hovin skole gbnr. 411/51 m.fl

FAU ved Hovin skole ønsker å komme med følgende innspill på høringsutkastet.

1. Fordeling av elevtoaletter og toaletter i 1 etg. gamlebygget.

Skoletegninger som er fremlagt dekker krav til elevtoaletter. Det å gå på do på en skole kan være utfordrende ettersom dette kan være et sted der det kan foregå mobbing. Det er mye vegring for å gå på toalett blant elever, og det er derfor viktig at disse er tilgjengelig i trygge omgivelser i nærheten av der elevene oppholder seg. Mageproblemer er et kjent problem i norske skoler, også på Hovin.

FAU ønsker derfor at antallet toaletter i 1 etg. i gamle bygget økes. Det er pr nå kun ett toalett på 80 elever i dette området. Det finnes toaletter i kjelleren i samme bygg, men dette anser FAU for å være for lang avstand til at lærere skal kunne følge med på at alt rundt toalettbesøk går bra. Videre er kjeller- toalettene allerede ansett som skumle blant elevene.

Å benytte toaletter i nybygget er mulig, men det er igjen langt å gå og lærerne mister kontrollen på tryggheten for toalettbesøkene.

FAU ønsker at prosjektgruppen ser på mulighet for å flytte kopirom/lager opp til administrasjonen etter som det vil være mindre negativ belastning for lærerne mot at veldig mange elever da kan få mulighet til å ha 2-3 toaletter i dette frigjorte arealet. Da vil antall toaletter kunne mer enn dobles i denne etasjen.

2. Flerbrukshall

Hovin skole klarer ikke å innfri krav for kroppsøving på skolen. Dermed må de låne arealer på Fjellheim, som også benytte av Ungdomskolen. Ungdomskolen har økt antall klasser og det blir dermed enda vanskeligere å få kabal rundt gjennomføringen av lovpålagt kroppsøving til å gå opp.

FAU ønsker at man få samkjørt nybygging og rehabiliteringen av Hovin sammen med bygging av ny flerbrukshall. Midler til flerbrukshall vil komme fra annet budsjett, men

det vil være kostnadsbesparende for kommunen å samkjøre dette, samtidig som at skolen kan levere lovpålagt undervisning iht lærerplanen.

FAU viser videre til innspill fra Indre Østfold Idrettråd v/ Kari Botten Paulshus. Hvor det belyses krav til størrelse og lagring slik at det også kan søkes om spillemidler til bygging av flerbrukshall. Flerbrukshall vil i tillegg til å dekke undervisningsbehov avlaste ulike idrettsgrener som i dag må begrense aktiviteten og tilbudet fordi det ikke finnes tilgjengelig halltid. Et godt fritidstilbud er med på å inkludere samtidig som det forebygger mobbing.

3. Saltak

Skolen ligger i et område der vedtatt arkitektur er saltak. Det ligger i første rekke til sentrumsgatene og bør absolutt forholde seg til den lokale arkitekturen som krever saltak. Dette vil også være med å fremme gårdstunfølelsen som passer godt inn i Spydeberg.

FAU mangler å få fasade av bygget.

4. Resterende bygningsmasse

Prosjektgruppen har ellers fått tatt hensyn til både nok areal for elevene, i form av antall klasserom, stillerom, og spesialrom som bibliotek, naturfagrom, mat og helse, kunst og håndverk samt musikkrom.

Det er tilrettelagt for universell utforming og stellerom for store barn.

5. Utenomhus

Det er ikke presentert en endelig utenomhusplan. Denne håper FAU vil bli presentert i større detaljer i detaljprosjektfasen. Det må ivaretas behov for ulike aktiviteter (stort aldersspenn) og for en stadig større elevmasse med vedtatt tre parallell skole. Som en del av dette har FAU allerede investeringsmidler som er øremerket skolehage og nytt huskestativ.

For å ivareta trafiksikkerheten er det viktig at «kiss and ride» etableres som en del av en helhetlig utenomhusplan.

Mvh

FAU ved Hovin skole

From: [IndreØstfold Fortidsminneforening](#)
To: [Vigdis Sandli Odegard](#)
Cc: post@io.kommune.no
Subject: Uttalelse til oppstart av reguleringsplanarbeid Hovin skole
Date: 30 August 2024 21:36:29
Attachments: [image.png](#)

Det er ikke ofte du mottar e-post fra indreostfold.fmf@gmail.com. [Finn ut hvorfor dette er viktig.](#)

Fortidsminneforeningen
Indre Østfold lokallag

Østre Linje arkitektur og landskap
v/ Vigdis Sandli-Ødegaard
Stasjonsmester Frosts gate 14
1830 Askim
E-post: vigdis@ostrelinje.no

Kopi til
Indre Østfold kommune
Pb 34,
1861 Trøgstad
E-post: post@io.kommune.no

Spydeberg, 30.08. 2024

**Uttalelse til oppstart av reguleringsplanarbeid for Hovin skole i Spydeberg, GnBnr 411/51 m.fl.
Arealplan ID: 311820240008 Saksnummer: 2024/20240008**

Det er igangsatt arbeider med detaljregulering i forbindelse med å legge til rette for rehabilitering og utvidelse av Hovin skole som følge av skolebehovsplanen.

I Arealstrategien vises det i punkt 6 til at det skal planlegges for å minimere skader forårsaket av klimaendringer. Og i punkt 16 at lokale særpreg, som kulturminner og kulturmiljø, skal ivaretas og brukes i by- og stedsutviklingen for å styrke identitet, tilhørighet og attraktivitet.

Eksisterende skole skal rehabiliteres, og dagens skole i sydvest skal rives. Kapasiteten skal utvides med en ny frittstående skolebygning i 2 etg langs med Fv. 122 Lyserenveien. Det planlegges også utbygget en flerbrukshall på eksisterende p-plass.

Foreningen stiller seg meget positive til at det også foreslås å opparbeide en skolehage

Hovin skole ligger svært sentralt i Spydeberg sentrum, den er og vil bli et markant bygg i sentrum. Skolen ligger også i nærhet til landbruksområder og gårdstun. På bakgrunn av dette vil foreningen anbefale at det legges stor vekt på estetikk og arkitektur i utformingen av de nye byggene. Vi understreker viktigheten i å tilpasse både fasade og takkonstruksjon til omgivelsene. Fortidsminneforeningen, Indre Østfold lokallag vil på det sterkeste anbefale at nye bygg, både skolebygg og flerbrukshall, får saltak og en lang, monoton vegg mot Lyserenveien bør unngås.

En forskningsrapport der man ser på utbetalinger etter vindskader fra forsikringsselskaper gjennom de siste 40 årene er utarbeidet av Meteorologisk Institutt i Bergen. Dette ble nylig omtalt i Nyhetsmorgen på P2 (fredag 30.08.2024 kl 08:12) Forsker Øyvind Breivik ble intervjuet om dette og advarer mot å bygge med flate tak på grunn av fare for skader. Hus med flate tak er mer sårbare for skader, og man må ta hensyn til de økende klimautfordringene når man bygger nytt. Det viser seg at

hus med saltak står seg bedre i dårlig vær.

I referat fra oppstartsmøte står det under Kulturminner og Verneverdig bebyggelse, forhold til kulturmiljø at det ikke er treff i innenfor planområdet og at det ikke er registrerte SEFRAC-bygninger eller freda bygg innenfor planområdet.

Men Fortidsminneforeningen vil allikevel oppfordre kommunen på det sterkeste til å ta hensyn til kulturmiljøet i den nærliggende Stasjonsgata med sitt særpreg (H820_1) som definert i Indre Østfolds arealplan, Spydeberg Jernbanestasjon med tilhørende bygninger og gården Skulberg Søndre (ca 150 meter fra Hovin skole og synlig i landskapet, spesielt når det ikke er løv på trær/busker), som står spesielt nevnt i Kommunedelplan kulturminner for tidligere Spydeberg kommune, og som fremdeles er gjeldene.

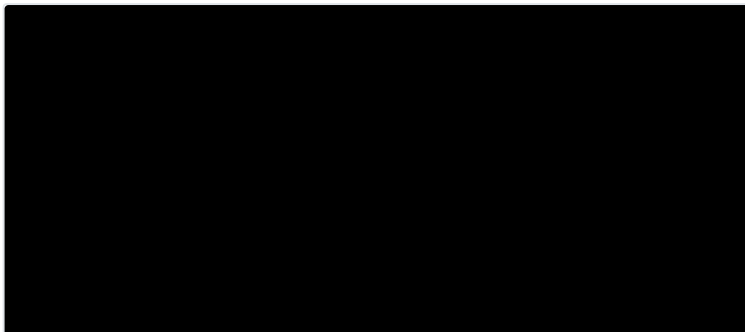
Vi minner også om Kommuneplanens Arealdel, planbestemmelser og retningslinjer som vedtatt 06.02.2024, paragraf 4.5 Estetikk og miljøkvalitet med tilhørende retningslinje i.: Alle nye byggverk, bo- og bymiljøer og ombygging av eksisterende skal være preget av en ambisjon om å skape eller beholde noe som er vakkert – i seg selv og i sammenheng med omgivelsene.

Samt paragraf 4.3 Utbyggingsavtaler –retningslinjer: Utbyggingsavtalen skal bla handle om krav til tiltakets utforming, herunder estetikk, livsløpsstandard og universell utforming.

Vi håper Indre Østfold kommune og Østre Linje Arkitekter vil legge til grunn god stedstilpasset arkitektur som beriker nærmiljøet og setter tydelige retningslinjer for entreprenøren når det gjelder materialer, bærekraft, takkonstruksjon og stedstilpassing, slik at man får nybygg som står seg godt over lang tid.

Fortidsminneforeningen oppfordrer til å velge en løsning som ivaretar elevene, de ansattes og nærmiljøet sin opplevelse av et nytt skolebygg som er godt tilpasset Spydebergs tradisjonelle arkitektur og særpreg, med panelt fasade og saltak, blant annet. Vi tror og mener at dette gir omgivelser som både barn og voksne oppfatter som hyggelige, varme og inkluderende. God arkitektur er en investering i folkehelse. I motsetning til kassebygg med flate tak, mørke vegger og et uvennlig uttrykk, som vi ser eksempel på med det nybygde Tinghuset på Mysen, dessverre. God arkitektur handler om å tilrettelegge for livskvalitet gjennom bygg, fysiske omgivelser og en velfungerende infrastruktur. God arkitektur ivaretar helheten. Byggets funksjon, koblet med hvordan det passer inn og beriker nærmiljøet og hvordan mennesker bruker bygget og omgivelsene – det er dette god arkitektur handler om!

[Kronikk: God arkitektur er en investering i folkehelsen - SINTEF](#)

Kronikk: God arkitektur er en investering i folkehelsen - SINTEF

Vi preges av våre omgivelser på samme måte som vi preges av mennesker vi omgir oss med.

Viser også til Regjeringen; fagtema i planlegging: Arkitektur, byggeskikk og estetikk:

[Arkitektur, byggeskikk og estetikk - regjeringen.no](#)

Arkitektur, byggeskikk og estetikk

Arkitektur og formgivning er et viktig virkemiddel for en bærekraftig utvikling. På denne siden finner du veiledn...

Med vennlig hilsen
Fortidsminneforeningen Indre Østfold lokallag
v/Anne Kristoffersen, leder

ØSTRE LINJE ARKITEKTUR OG LANDSKAP AS
Stasjonsmester Frosts gate 14
1830 ASKIM

Vår ref.: 2024/18964-2

Deres ref.: 2024 / 20240008

Dato: 29.08.2024

uttalelse til varsel om oppstart - detaljregulering - Hovin skole - gbnr. 411/51 m.fl - Spydeberg

Østfold fylkeskommune viser til varsel om oppstart av detaljregulering for Hovin skole i Spydeberg, gbnr 411/5 i Indre Østfold kommune, mottatt 1. juli 2024. Frist for å uttale seg er 30. august 2024.

Forslagsstiller er Indre Østfold kommune. Plankonsulent er Østre Linje arkitektur og landskap AS. I kommuneplanen for Indre Østfold er området avsatt til offentlig/privat tjenesteyting, og deler av planområdet berøres også av faresone for ras- og skredfare. Planavgrensningen er innenfor LNRF-formål i nord og friområde i vest. I sør følger planavgrensningen eiendomsgrensen og i øst er grensen lagt i senterlinje for Lyserenveien.

Hensikten med planarbeidet er å regulere dagens skoletomt til offentlig/privat tjenesteyting for å sikre den nødvendige utvidelsen av skolen, samt plassering av en mulig flerbrukshall på området. Det skal også sees på en ny løsning for buss og dropp-sone for elever. I tillegg til rehabilitering av eksisterende bygningsmasse, foreslås det oppført et frittstående nybygg på skoletomten i forbindelse med skolens nye arealbehov ved en 3-parallell skole.

Aktuelle arealformål vil være: Offentlig/privat tjenesteyting, renovasjonsanlegg, energianlegg, kjøreveg, gang-/sykkelveg, parkering, blå/grønnstruktur, faresone – ras og skredfare m.fl. Planområdet er 24,6 daa.

Det er besluttet at denne planen vil kunne få virkninger for miljø og samfunn, den skal derfor konsekvensutredes etter pbl. § 4-2 og forskrift om KU kap. 2. Planarbeidet skal utredes med bakgrunn i de eksisterende grunnforhold på tomten.

Vår rolle

Østfold fylkeskommune har vurdert saken som regional planmyndighet, kulturminnemyndighet, vannregionmyndighet og som veieier for fylkesveier. Vi uttaler oss blant annet med utgangspunkt i fylkesplanen for Østfold.

PLAN samfunnsplanlegging og miljø

Postadresse: Postboks 220, 1702 SARPSBORG

Besøksadresse: Oscar Pedersens vei 39, 1721 SARPSBORG

Telefon: 69 11 70 00

E-post: post@ofk.no

Internett: www.ofk.no

Org.nr.: 930580694

Fylkeskommunen har i tillegg en veilederrolle, og ønsker å bidra til gode prosjekter som styrker og ivaretar viktige hensyn til blant annet by- og stedsutvikling, kulturminner, bo- og oppvekstvilkår samt naturmangfold i tråd med blant annet bærekraftsmålene i FN17.

Vi har følgende merknader til varsel om oppstart:

Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planlegging

Formålet med rikspolitiske retningslinjer er å synliggjøre og styrke barn og unges interesser i all planlegging og byggesaksbehandling og gi kommunene et bedre grunnlag for å innlemme og ivareta barn og unges interesser i sin løpende planlegging og gi et grunnlag for å vurdere saker der barn og unges interesser kommer i konflikt med andre hensyn.

Vi viser til Plan- og bygningslovens § 5-1 som legger til grunn innbyggermedvirkning i planleggingen, og ber om at det legges til rette for medvirkning i planarbeidet. I henhold til bestemmelsen har kommunen et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge. Grupper og interesser som ikke er i stand til å delta direkte, skal sikres gode muligheter for medvirkning på annen måte.

Medvirkning

Alle elever har rett til å si sin mening om skolen.

Østfold fylkeskommunen oppfordrer til involvering av de unge i prosjektet. Det er gitt at brukerne må involveres og det vil gi prosjektet en stor verdi hvis denne generasjonen kan bidra med sin innsikt. Vi ber om at involveringen/medvirkningen synliggjøres i plan og i planens dokumenter.

FNs 17 i alt vi gjør

FNs 17 bærekraftsmål er verdens oppskrift for hvordan vi kan oppnå en bedre og mer bærekraftig fremtid for alle. Målene adresserer de globale utfordringene vi står ovenfor, med likeverdig vektning på sosiale, miljømessige og økonomiske hensyn. Vi ber om at dette ivaretas i arbeidet.

FNs bærekraftsmål bidrar til en sterk samarbeidstenkning, og fylkeskommunen er opptatt av at det skal være bærekraft i alt det vi gjør.

Detaljreguleringsplan

Plankart og planbestemmelser er de juridisk bindende dokumentene i planen. Det betyr at alle bygge- og anleggstiltak som skal utføres på en eiendom må oppfylle kravene i disse. Fylkeskommunen erfarer at mye av planleggingen utsettes til utomhusplan. Det er uheldig, da en utomhusplan ikke står like sterkt juridisk som en detaljreguleringsplan. Med utgangspunkt i at planen legges frem som en detaljreguleringsplan, må planbestemmelsene inneholde detaljerte krav til hva utomhusplanen skal inneholde.

Siden en detaljreguleringsplan skal danne grunnlaget for å gå rett på en byggesak, må reguleringsbestemmelsene danne grunnlaget for å gå rett på en byggesak, må reguleringsbestemmelsene være tilsvarende detaljerte.

LNF og friområder

Planavgrensningen er innenfor LNRF-formål i nord og friområde i vest. Underformål friområde betegner grønne arealer som forutsettes ervervet, eiet og opparbeidet til allmenn bruk og opphold. Det kan for eksempel være arealer til lek, ballspill og annen fysisk aktivitet.

Det er viktig at det i planen sikres arealer til grønnsstruktur, herunder arealer for naturområder, turdrag, friområder og parker. Fylkeskommunen ser at det å legge til rette for snarveier, langt på vei er å legge til rette for barn og unge. Vi ber om at snarveier sikres i planen.

Naboeiendommen

Naboeiendommen er i dag dekkhotell, men ligger inne som nåværende boligbebyggelse, med hensynssone omforming (H820_1).

Universell utforming - skolebygg

Prinsippet om universell utforming skal ivaretas i planlegging og kravene til det enkelte byggetiltak (pbl § 1-1). Når det gjelder bygg er minimumskravene detaljerte og de gjelder nasjonalt. Innen samfunnsplanlegging er kravene mer generelle og utformet for å kunne tilpasses ulike situasjoner i kommunene.

Av likestillings- og diskrimineringsloven går det fram at offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten har plikt til universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjoner (Idl §17). Det er ikke entydig hva dette innebærer for kommuner og fylkeskommuner innen planlegging. En tolkning når det gjelder ivaretagelse av bygg og uteområder i planlegging, kan være at de har en plikt til å arbeide planmessig for at universell utforming oppnås i eksisterende bygg og anlegg.

Nye og søknadspliktige bygg og anlegg skal uansett minst oppfylle kravene som er spesifisert i byggt teknisk forskrift TEK17. Planbestemmelser om at nye bygg og anlegg skal tilfredsstillere kravene i TEK sier ikke noe om ambisjonsnivået fordi TEK er et krav uavhengig av planbestemmelser. Tilsvarende tolkning av likestillings- og diskrimineringsloven kan overføres til andre ansvarsområder. Byggt teknisk forskrift stiller minimumskrav og ivaretar ikke alle forhold som er relevant for å sikre universell utforming i planlegging. Et høyt ambisjonsnivå knyttet til universell utforming i planlegging vil i praksis bety at fylkeskommuner og kommuner ønsker å gjøre mer, arbeider systematisk for å oppnå universell utforming og stiller større krav enn det som kreves i lover og regelverk. Med et høyt ambisjonsnivå oppnås bedre inkludering, likestilling og generell samfunnsmessig kvalitetsheving.

Vi anbefaler også denne [Universell utforming i kommunal planlegging \(ofk.no\)](https://ofk.no/tema/planlegging/planlegging-i-kommunen/universell-utforming-i-kommunal-planlegging)

Naturfare

Arealplanlegging som tar hensyn til flom- og skredfare er det viktigste virkemidlet for å forebygge tap av skader fra disse naturfarene, i dagens og i et fremtidig klima. Kommunen har et generelt ansvar for å ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet. Plan- og bygningsloven pålegger kommunen å forebygge risiko gjennom sin rolle som kommunal planmyndighet. Utbygging må i størst mulig grad styres utenom fareområder. Der dette ikke er praktisk mulig, må det fastsettes hensynssoner med bestemmelser som ivaretar sikkerheten i samsvar med sikkerhetskravene i byggeteknisk forskrift (TEK17). Private planleggere og kommunene må utrede flom- og skredfare som en del av ROS-analysen, og innhente sakkyndig bistand når det er nødvendig.

Faresone

Planområdet består av faresone for ras og skred, samt flomsone langs bekken i vest. I veilederen til forskrift om konsekvensutredning er det presisert: «kommer planen i konflikt med ett eller flere av kriteriene i §10, skal det utarbeides konsekvensutredning som følger planforslaget ...». Planen kommer i konflikt med §10 h) – alvorlig ulykke som følge av risiko for naturfarer som ras, skred eller flom.

NVEs retningslinjer «Flaum- og skredfare i arealplanar»

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld-st-15-20112012/id676526> beskriver hvordan dette bør gjøres. Kommunen har ansvaret for at farene er kartlagt, vurdert og tatt tilstrekkelig hensyn til når planer vedtas.

Vann

Planarbeidet må utrede hvilken effekt planen vil ha på miljøtilstanden i berørte vannforekomster, og om det vil ha konsekvenser for oppnåelsen av miljømålene. Dersom planforslaget vil kunne påvirke måloppnåelsen må det gjøres en egen vurdering etter vannforskriftens § 12 om ny aktivitet eller nye inngrep.

Vannforvaltningsplanen inneholder planretningslinjer for å unngå forringelse av miljøtilstanden i vann og for å bidra til å nå miljømålene fastsatt i planen. Hensikten med retningslinjene er å inkludere vann på et tidlig stadium i kommunens samfunns- og arealplanlegging og oppnå helhetlig vannforvaltning etter vannforskriften. Retningslinjene er førende for planarbeid etter plan- og bygningsloven.

Inngrep i bekk

Der traseen krysser bekker, må det søkes tillatelse etter *Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag*. Inngrepet i vassdraget må beskrives, og merkes på kart. Søknadsskjema er tilgjengelig på vår hjemmeside:

https://viken.no/sd/skjema/skjema/VIK111/Sknad_om_fysisk_inngrep_i_vassdrag

Støy og luftkvalitet

Støy bidrar til mistrivsel og svekket helsetilstand. Støy forstyrrer blant annet nattesøvn og hindrer kommunikasjon, konsentrasjon og læring. Det er påvist at støy kan gi kortvarige fysiologiske forandringer som er typiske for psykisk stress. Helseplager grunnet støy er det miljøproblemet som rammer flest personer i Norge. Vi viser til T-1442/2021, Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging - regjeringen.no med tilhørende veileder. Kommunene er forurensningsmyndighet for lokal luftkvalitet og har hovedansvar for å sette inn tiltak for å bedre luftkvaliteten. Kommunene har også hovedansvaret for å utarbeide tiltaksutredninger, jf. T- 1520 Retningslinje for behandling av luft i arealplanleggingen (regjeringen.no).

Kulturminnefaglige merknader - nyere tids kulturminne

Det er ikke kjent konflikt med nyere tids kulturminner av regional verdi i planområdet. Vi har imidlertid noen kommentarer til planarbeidet.

Gjeldende skole består av bygninger fra 1956, 1973 og 1990-tallet. Planen legger opp til å gjenbruke det meste av bygningsmassen, samt oppføre ett nytt bygg som vist i alternativ A. Fagmyndighet for kulturminnevern ser det som svært positivt at kommunen velger å gjenbruke de eldre skolebygningene. I planarbeidets oppstartsmøte blir kulturminner og kulturmiljø løftet fram som en viktig arealstrategi: *«Lokale særpreg, som kulturminner og kulturmiljø, skal ivaretas og brukes i by- og stedsutviklingen for å styrke identitet, tilhørighet og attraktivitet.»* En slik tankegang går rett inn i FNs bærekraftsmål § 11, 12 og 13 om bærekraftige byer og lokalsamfunn, ansvarlig forbruk og produksjon, stoppe klimaendringene.

Eksisterende bygningsmasse har ulike arkitektoniske uttrykk, men et godt samspill i fasader med rød teglstein og gulmalt trepanel.

I planbeskrivelsen står det om nybygget: *«Fasade- og bygningsutforming vil ha en kontrast i uttrykk mot det gamle.»* og *«For å samspille med de eldre bygningene med røde teglfasader, kan nybygget ha en materialitet som slekter på dette. Dette kan for eksempel være tegltyper med annen farge og/eller overflatebehandling.»*

Vi er positive til at det søkes å få til et samspill mellom nybygget og de eldre bygningene. Vi vil anbefale at det brukes rød teglstein og malt trepanel i samme farge som øvrig bygningsmasse i nybyggets fasade. Dette vil skape kontinuitet med det eldre bygningsmiljøet.

Samferdsel

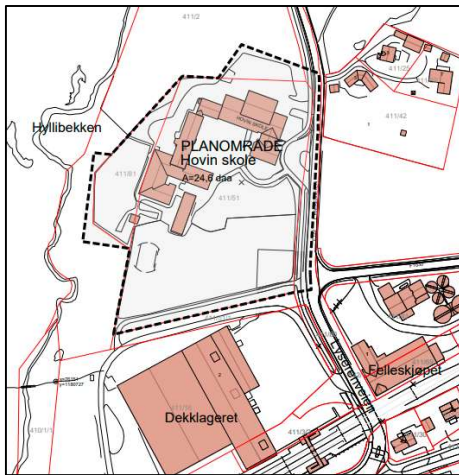
Planområdet for detaljregulering av Hovin skole har direkte adkomst fra fylkesvei 122, Lyserenveien.

Fylkesvei 122 ved Hovin skole har en gjennomsnittlig trafikkmengde (ÅDT) på 1563 kjøretøy per døgn, målt i 2023, og en fartsgrense på 40 km/t.

Samferdsel i Østfold fylkeskommune har tidligere fått henvendelser med bekymringer for trafikksituasjonen ved Hovin skole og synes det er positivt at nye løsninger for bussoppstilling

og dropp-sone innlemmes i planen. Det skrives også at blant annet følgende temaer vil være viktige; adkomst for gående/syklende, parkering, renovasjonsløsning, m.m.

Tilbakemelding på foreløpig løsning

Illustrasjon 1: Varslet plangrense

Illustrasjon 2: Foreløpig utkast landskapsplan 13.06.24.

I den foreløpige landskapsplanen datert 13.06.24 ser vi at den opparbeidede gang- og sykkelveien langs fylkesveien fjernes, og at det anlegges parkeringsplasser på fylkeskommunal eiendom. Vi ønsker at dere vurderer muligheten for å videreføre den eksisterende gang- og sykkelveien langs fylkesveien. Vi ønsker ikke at det anlegges parkering på fylkeskommunal eiendom. Parkeringsplasser kan ikke tillates innenfor frisiktsoner. Det må settes av tilstrekkelig plass for drift og snøopplag langs fylkesvei 122. Det kan også vurderes å anlegge en oppholdssone/lekeareal for barn som venter på å bli hentet, for å hindre løping og lek ut på eller langs fylkesveien.

Vi ber også om at dere vurderer muligheten for å flytte adkomstveien til den foreslåtte parkeringsplassen lenger nord, for å rette ut den krappe kurven som nå vises i landskapsplanen.

Vi ønsker å være i dialog om løsninger før planen legges ut på høring.

Trafikkvurdering

I planinitiativet står det at trafikk skal utredes. Det må gjennomføres en trafikkvurdering for å kartlegge hvilken betydning den foreslåtte utnyttelsen vil ha for trafikkavvikling og trafiksikkerhet på det offentlige veinettet. Vurderingen skal synliggjøre dagens situasjon, fremtidig arealbruk og trafikkforhold, og danne grunnlag for eventuelle tiltak.

Vurderingen skal utføres av noen med trafikkfaglig kompetanse og oppsummeres i planbeskrivelsen. Alternative løsninger bør vurderes.

Vurderingen må vise dagens trafikksituasjon på fylkesveiene og i kryss/adkomst, samt løsninger for buss og droppsoner. Det må omtales hvordan trafikken forventes å fordele seg på veinettet for å dekke eventuelle kapasitetsproblemer og bestemme riktig dimensjonering. Det er også viktig å vurdere forholdet til skoleområdet, skolevei og eventuelle snarveier.

Det er avgjørende å anlegge trafiksikre løsninger for kollektivtrafikk og droppsoner. Løsningen må også forhindre oppstuvning og kødannelse ut på fylkesvei 122 på grunn av overbelastning eller biler som hindrer gjennomkjøringstrafikken i området.

Teknisk plan og byggeplan

Når det gjelder løsninger som knytter seg til fylkesvei 122, ber vi som nevnt om at Østfold fylkeskommune involveres tidlig i planprosessen og i god tid før planen legges ut på høring. Endringer på og inn mot fylkesveinettet skal innarbeides i plankartet og bestemmelsene, inkludert rekkefølgekrav om utbygging. Det må settes av tilstrekkelig areal i plankartet.

Vi ber derfor om at det utarbeides en teknisk plan for alle tiltak på og i tilknytning til fylkesveiene. Erfaring viser at det ofte reguleres anlegg som senere viser seg å ikke ha tilstrekkelig areal for gjennomføring. Kryss- og avkjørselsplassering samt teknisk plan skal godkjennes av Østfold fylkeskommune før planforslaget sendes på høring. Statens vegvesens håndbok R700 «Tegningsgrunnlag» legges til grunn.

Den tekniske planen skal inneholde alle nødvendige tekniske tegninger og beskrivelser for å dokumentere at tiltaket er gjennomførbart, slik at vi kan bidra til å kvalitetssikre at det blir satt av tilstrekkelig areal i reguleringsplankartet. Omfanget av den tekniske planen avhenger av hvert enkelt tiltak.

Alle tiltak på fylkesveinettet skal utformes i henhold til Statens vegvesens håndbøker. Frisikt i kryss og avkjørsler skal sikres i plankart og bestemmelser til planen.

Det må også legges inn en bestemmelse om at Østfold fylkeskommune skal godkjenne byggeplan for alle tiltak som berører fylkesveinettet, før igangsetting.

Byggegrense mot fylkesveier

Byggegrenser skal ivareta hensynet til trafiksikkerhet, vedlikehold og drift av veien, arealbehov ved utbedring av veien, samt miljøet langs veien. Byggegrensen langs fylkesvei 122 er etter vegloven 50 meter. Vi vil ikke ha innvendinger mot et nytt bygg 27 meter fra senterlinjen av fylkesvei 122, så lenge det blir plass til en god løsning for gang- og sykkelvei, bussoppstilling og dropp-sone. Vi forutsetter at disse løsningene detaljreguleres i plankartet og sikres opparbeidet gjennom planbestemmelsene.

Byggegrensen skal tegnes inn på plankartet og målsettes fra senterlinjen i fylkesveien. Bestemmelse om byggegrense skal også inngå i planbestemmelsene. Interne kjøreveier og parkeringsområder kan ikke anlegges i strid med byggegrensen.

Kollektivtransport, sykkel og gange

Det er viktig å tilrettelegge slik at elever og ansatte i størst mulig grad velger kollektivtransport, gang- og sykkelmuligheter til og fra skolen. Områdets kollektivtransporttilbud bør beskrives, inkludert gangavstander til nærmeste kollektivholdeplasser samt hvordan gang- og sykkelssystemer tilrettelegges til og fra planområdet.

Hjertesone

Vi oppfordrer til etablering av hjertesoner. Ideelt sett bør prosjektet utformes slik at omgivelsene motiverer foreldrene til å la være å kjøre barna til skolen.

Det står mer om hjertesone i koblingene lagt inn under:

Hjertesone – tryggere skolevei – trygg trafikk:

<https://www.tryggtrafikk.no/barnehage-og-skole/hjertesone-tryggere-skolevei/>

Hjertesone rundt skoler – tiltakskatalog for transport og miljø:

<https://www.tiltak.no/b-endre-transportmiddelfordeling/b-5-mobilitetsplanlegging-og-kampanjer/b-5-6/>.

Bil- og sykkelparkering

Det anbefales å sette et maksimumskrav til antall parkeringsplasser for bil. Når det gjelder sykkelparkering anbefaler vi at det settes et minimumskrav til antall sykkelparkeringsplasser. I

tillegg bør bestemmelsene stille krav til kvaliteten på sykkelparkeringen, for eksempel ved å sikre mulighet for trygg låsing av syklene.

Trafikksikkerhet i anleggsperioden

Det er viktig at de valgte løsningene ivaretar trafikksikkerhet og framkommelighet for alle trafikanter, også i anleggsperioden. Myke trafikanter må gis et sikkert tilbud i anleggsfasen, og det må sikres tilfredsstillende siktforhold i krysningspunkter mellom anleggstrafikk og gående og syklende. Dette kan med fordel sikres i reguleringsbestemmelsene.

Universell utforming

Transportsystemet skal være universelt utformet.

Støy og luft

Vi forutsetter at Klima- og miljødepartementets retningslinjer for behandling av støy (T-1442/2021) og luftkvalitet (T-1520) i arealplanlegging legges til grunn for planarbeidet.

Vi har ikke flere innspill på nåværende tidspunkt, men ber om at vi får saken oversendt ved offentlig ettersyn. Kommunen bør også vurdere om det er behov for å melde saken inn til regionalt planmøte før offentlig ettersyn.

Vennlig hilsen

Christine Stene
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Medsaksbehandler:

Nyere tids kulturminne: Linda Nordeide

Samferdsel: Anne Fodnes Nordstoga

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS

Trøgstad 15.07.2024.

Innspill på reguleringsplan for Hovin skole i Spydeberg, Gbnr 411/51 m.fl.

Planid: 311820240008

Indre Østfold Idrettsråd ønsker å komme med følgende innspill til reguleringsplan for Hovin skole i Spydeberg:

- Det bygges flerbrukshall i direkte tilknytning til skole.
Definisjon på flerbrukshall:
Hall som kan brukes vekselvis til ulike idrettsaktiviteter uten klargjøring/omgjøring med tap av brukstid (løpende vekselbruk). Parallell sambruk av ulike aktiviteter inngår også i dette begrepet.
Minstemål 1 håndballflate; 44 meter x 22 meter (dette er inkl. sikkerhetssoner), minst 7 meter takhøyde.
- Det prosjekteres inn nok lagerplass som dekker skolens-, idrettens-, samt lag og foreningers behov.
- Arealet utformes slik at Indre Østfold kommune kan søke spillemidler.

MVH

Indre Østfold Idrettsråd

Kari Botten Paulshus

Daglig leder.

Koordinator Halvard Tønneberg
Vestrengåsen 20b
1960 Løken
Mob 95232672
Indreostfoldkulturrad@gmail.com

Trøgstad 7/8.24

Innspill på reguleringsplan for Hovin skole i Spydeberg, Gbnr 411/51 m.fl.

Planid: 311820240008

Indre Østfold kulturråd ønsker og komme med følgende innspill til reguleringsplan for Hovin skole i Spydeberg:

- Indre Østfold kulturråd ønsker at dere bruker veilederen “Skolen som kulturarena” av Viken fylkeskommune som ble publisert i desember 2023 i denne prosessen, slik at frivilligheten får gode vilkår i den nye skolen.
- Spydeberg skolekorps og Spydeberg brass vil trenge et øvingsrom tilpasset akustisk lydsterk musikk. God takhøyde og stort nok romvolum er viktig for at øverommet kan brukes av korpsene. Det er ønskelig fra kulturrådets side at dere benytter denne standarden i planleggingen av øverom for korpsene våre: NS-ISO 23591:2021 (Standarden for øverom)
- Se vedlegget “Sjekkliste” fra Norsk musikkråd for mer informasjon.
- Korpsene vil trenge nærlager på minst 25kvm som ligger ved siden av øverommet. Det er viktig at dette lageret er i samme etasje og uten hinder slik at perkusjonsutstyr og notestativer kan fraktes enkelt mellom lageret og øverommet.
- Indre Østfold kulturråd henstiller partene å ha tett dialog med idrett og-kulturlivet (herunder idretts- og kulturrådet) under hele prosessen. Dermed kan problemstillinger løses underveis i prosjektet.

Med vennlig hilsen

Indre Østfold kulturråd v/ koordinator Halvard Tønneberg

SJEKKLISTE

Øverom for korps

HVILKE FORDELER GIR ET GODT ROM?

Et øvingslokale med lydforhold som passer for korpset, gjør øvelsene bedre, og veien til et godt resultat kortere.

- Musikere og dirigent vil arbeide bedre sammen, siden de hører omtrent det samme. Forståelsen av instruksjonen blir lettere, og bidrar på sikt til et høyere musikalsk nivå.
- Musikerne kan spille med en naturlig toneproduksjon, og få til en **fri og åpen klang** i instrumentene.
For kort etterklangstid vil gjøre det tungt å spille, og fører til forsert klang, særlig når det skal spilles sterkt. For lang etterklangstid blir som å spille fotball med bind for øynene, der det blir vanskelig å skille ut medspillerne, og lydtrykket bli svært høyt.

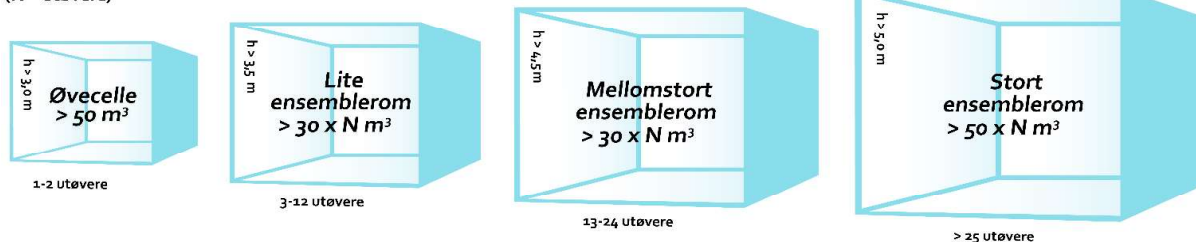
I sum vil et godt øvingslokale være en **avgjørende faktor for kvalitetsutvikling og for trivsel** i korpset. Et godt øvingslokale kan også bidra til økt rekruttering, siden det er lettere å komme til et godt resultat.

HVA ER ET GODT ROM FOR KORPS?

For alle korps, og spesielt for brassband, er det umulig å komme utenom behovet for **stort nok romvolum**, for å hindre at lydtrykket blir for høyt. Korps, symfoniorkestre og storband klassifiseres som **lydsterke akustiske ensembler**, med egne krav til romvolum og etterklang. NS-ISO 23591 anbefaler et romvolum (L x B x H) på **minimum 50 m³ pr. utøver** for korps. I praksis gjelder 1000 m³ for skolekorps. En standard gymsal, bygd på 60-70 tallet, har et volum på 900-1200 m³, og kan være et godt utgangspunkt for et bra øvingslokale.

Plass og romvolumbehovet endres med størrelsen på ensemblet, og kan beskrives slik:

Lydsterk musikk (N = utøvere)

Horisontalt tak er å foretrekke, siden andre takformer kan gi uønsket fokusering av refleksjoner, og ulike lytteforhold rundt i rommet. Det er viktig at takhøyden er raus, dvs. minst 5 m.

NB: Øvecelle er ikke egnet som undervisningsrom for blås/slagverk, men kun til egenøving.

ROMFORM

Skoeskeform uten dype dragere eller nisjer er å foretrekke. Forholdet mellom lengde og bredde bør være maks 1,6:1, fordi lange/smale rom gjør det vanskelig å sette opp korpset på en god måte uten å komme for nær veggene.

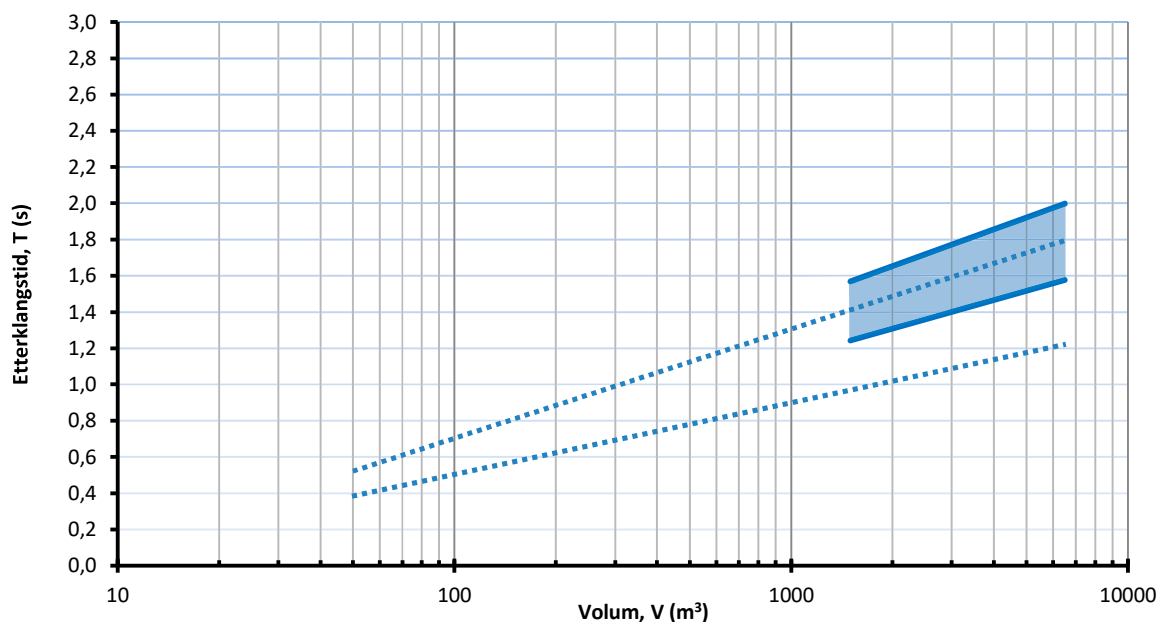
RIKTIG ETTERKLANGSTID I ALLE FREKVENSER

Etterklangstid måles i sekunder, og er enkelt forklart; **tiden lyden henger igjen i rommet.**

Etterklangstiden er avgjørende for hvor klart lyden oppfattes av de som er i rommet. Det er viktig at etterklangstidene er jevne i alle frekvenser, og helst litt lengre i bassområdet, siden øret vårt er mindre følsomt for bass.

Dersom etterklangen er ujevn, må det gjøres **akustiske tiltak** for at det skal bli godt å øve der for et korpset.

Denne figuren viser passende forhold mellom rommets størrelse og riktig etterklang:

Felt mellom stiplede linjer er passende område for øverom, heltrukket felt er passende for fremføringslokaler.

BAKGRUNNSSTØY OG LYDISOLASJON

Bakgrunnsstøy er støy fra ventilasjon, lys og elektronikk i rommet eller tilstøtende rom.

Veitrafikkstøy regnes ikke som bakgrunnsstøy.

Støy fra tekniske installasjoner må tilfredsstille
Lydisolasjon til tilstøtende rom må tilfredsstille

$L_{p,A,T} = 25 \text{ dB(A)}$, i henhold til NS 8175:2012
 $R'_w = 60 \text{ dB}$, i henhold til NS 8175:2012.

Kontakt musikkrådet i din region for veiledning eller bestilling av akustikkmåling.

Mer informasjon om emnet finnes på www.musikklokaler.no

Eirin Lien, Daglig leder, Innlandet musikkråd

Referansestandarder (tilgjengelige fra Standard Norge på www.standard.no)

NS 8175 Lydforhold i bygninger (mest om lydisolasjon og bakgrunnsstøy)

NS-ISO 23591 Akustiske kvalitetskriterier for rom og lokaler til musikkøving (forhold inne i rom).

Normer og anbefalinger

Norsk musikkråd: Lokaler til musikkformål (www.musikklokaler.no/nmrnorm)

ØSTRE LINJE ARKITEKTUR OG LANDSKAP AS

Vår dato: 02.09.2024

Vår ref.: 202412151-3

Deres ref.: 2024/20240008

Saksbehandler: Daniel Thoresen

Lossius/dalo@nve.no

NVEs innspill - Varsel om oppstart - Detaljreguleringsplan for Hovin skole i Spydeberg, gnr. 411 bnr. 52 m.fl. - Indre Østfold

Vi viser til brev datert 01.07.2024. Saken gjelder varsel om oppstart av arbeid med detaljreguleringsplan for Hovin skole. Formålet med planarbeidet er å legge til rette for rehabilitering og utvidelse av Hovin skole.

Om NVE

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er nasjonal sektormyndighet med innsigelseskompetanse innenfor saksområdene flom-, erosjons- og skredfare, allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann, og anlegg for energiproduksjon og framføring av elektrisk kraft. NVE har også ansvar for å bistå kommunene med å forebygge skader fra overvann gjennom kunnskap om avrenning i tettbygde strøk (urbanhydrologi). NVE gir råd og veiledning om hvordan nasjonale og vesentlige regionale interesser innen disse saksområdene skal tas hensyn til ved utarbeiding av arealplaner etter plan- og bygningsloven (pbl).

NVEs konkrete innspill

I plan- og bygningsloven er det et gjennomgående krav til samfunnssikkerhet og vurdering av naturfare, fra kommunens overordnede arealplanlegging til den enkelte byggesak. Kravene til sikkerhet følger av [pbl. § 28-1](#) og TEK17, særlig [kapittel 7 Sikkerhet mot naturpåkjenninger](#). På reguleringsplannivå skal tilstrekkelig sikkerhet mot naturfare ivaretas gjennom selve planløsningen. Vi viser til KMDs (nå KDD) [rundskriv H-5/18 «Samfunnssikkerhet i planlegging og byggesaksbehandling»](#) der det fremgår at «Ved siste plannivå er det ikke mulig å skyve nærmere avklaring av reell fare til byggesaken ved å sette vilkår for å innvilge byggesøknad. Kravet til ROS-analyse i lovens [§ 4-3](#) vil da ikke være oppfylt».

Grunnforhold

Planområdet ligger innenfor den registrerte kvikkleireforekomsten 2614 – Skulleberg. Når

man som her befinner seg i en kartlagt kvikkleiresone, må det etter [NVEs veileder 1/2019 – Sikkerhet mot kvikkleireskred](#) gjøres en utredning av kvikkleiresonen, og tilstrekkelig sikkerhet for tiltaket må dokumenteres. En utredning av kvikkleiresonen skal omfatte en geoteknisk vurdering og eventuell oppdatering av sonens avgrensning og klassifisering, og dokumentasjon av tilstrekkelig sikkerhet som beskrevet i prosedyren fra steg 4, og utdypet i kapittel 4 i veilederen. Vurderingene skal kvalitetssikres i henhold til krav for gjeldende tiltakskategori, og eventuelle endringer av eksisterende sone skal meldes inn for oppdatering av sonens avgrensning, status og klassifisering. Kravene til sikkerhet mot skred, herunder kvikkleireskred, er gitt i TEK17 § 7-3 med veiledning. For mer informasjon og fremgangsmåte viser vi til NVEs veileder 1/2019.

Flom

Deler av planområdet ligger i aktsomhetsområde for flom. Vi forutsetter at reell flomfare avklares og tas hensyn til som en del av planarbeidet. Planen må kunne dokumentere at sikkerhetskravene til TEK17 § 7-2 oppfylles. For mer informasjon viser vi [til NVEs veileder 3/2022 – Sikkerhet mot flom](#).

Overvann

Klimaendringene er forventet å gi flere og mer intense nedbørshendelser, og i utbygde strøk kan dette gi skade på byggverk, infrastruktur og helse og miljø. Det er derfor viktig at det i planarbeidet er høy bevissthet rundt hvilke arealer som er best til infiltrering og fordøyning av vann, hvilke arealer som kan sikre trygg bortledning av vann og hvilke arealer som er best egnet til å bygge på. For mer informasjon om hvordan man bør håndtere overvann i arealplanleggingen viser vi til NVEs [veiledere 4/2022 – Rettleiar for handtering av overvatn i arealplanar](#) og [2/2023 – Kartlegging av fare fra overvann](#).

Generelle råd

For å få en fullstendig oversikt over hvordan dere kan ta hensyn til våre tema i reguleringsplanen anbefaler vi dere å bruke våre [internettsider for arealplanlegging](#). Her er informasjonen og veiledningen lagt opp etter plannivå. Vi vil særlig vise til [Kartbasert veileder for reguleringsplan](#). Veilederen leder dere gjennom alle våre fagområde, og gir dere verktøy og innspill til planarbeidet. Den som utarbeider planen, har ansvar for at disse interessene blir vurdert i planarbeidet.

NVEs oppfølging av planarbeidet

Dersom planen berører NVEs saksområder, skal NVE ha tilsendt planen ved offentlig ettersyn. I plandokumentene må det gå tydelig fram hvordan de ulike interessene er vurdert og innarbeidet i planen. Alle relevante fagutredninger innen NVEs saksområder må være vedlagt planer som sendes på høring til NVE. Vi ber om at alle plandokument blir sendt elektronisk til NVE.

NVE prioriterer å gi innspill og uttalelser til reguleringsplaner der det bes om faglig bistand til konkrete problemstillinger. Etter en faglig prioritering gir vi bistand til de kommunene som har størst behov.

Ta gjerne kontakt på e-post eller telefon ved konkrete spørsmål om NVEs saksområder.

Med hilsen

Øyvind Leirset
Seksjonssjef

Daniel Thoresen Lossius
Seniorrådgiver

Dokumentet blir sendt uten underskrift. Det er godkjent etter interne rutiner.

Mottakere:

ØSTRE LINJE ARKITEKTUR OG LANDSKAP AS

Kopimottakere:

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS
INDRE ØSTFOLD KOMMUNE

Innspill til reguleringsplanarbeid for Hovin Skole i Spydeberg

Saksnummer 2024/20240008

Fra: Tina Berger ved Småbyen Spydeberg SA

Dato: 29. august 2024

Småbyen Spydeberg er et stedsutviklingsselskap som har som hovedmål å bidra til at Spydeberg skal være et godt sted å bo, et godt sted å besøke, og et godt sted å drive næring i. Det kan handle om å skape sosiale møteplasser, bidra til gode muligheter for friluftsliv, trygg skolevei eller aktiviteter i sentrum.

Småbyen Spydeberg SA synes at det er flott at Hovin skole endelig skal utbedres og vi gleder oss veldig til arbeidet kommer i gang. For oss som arbeider med stedsutvikling er skole en viktig institusjon som kan gi store avtrykk i et samfunn. For oss er det viktig at når det nå skal satses så mye penger på en skole i bygda vår er det viktig at den bidrar til så mye positivt som mulig. Der har lokal identitet mye å si. At man tar hensyn til at skolen ligger mellom bondegårder, kubeite, Felleskjøpet og mølla. At mye av småbybildet i bygda vår er basert på trehus med saltak. At man ikke bare bygger en skole for å bygge en skole, men at man bygger noe man kan være stolt av i lang tid etterpå.

Tenk en skole som er bygget som en låve, med låvebru opp til andre etasje for eksempel! Det hadde vært noe å være stolt av, i en kommune med kornaks i våpenet. En skole som barn og lærere vil trives i fordi den har identitet, ikke bare er en kloss i samfunnet.

Hvordan en skole ser ut og/eller hvilke områder en skole satser mest på, kan avgjøre hvem som velger å bosette seg her. I samfunnsdelen i kommuneplanen står det tydelig at samvirking er viktig for Indre Østfold kommune, vi håper derfor at vi som arbeider med stedsutvikling i en bygd med ca 6000 innbyggere vil bli invitert til å følge prosessen fra nært hold.

Dette er de viktigste punktene for oss:

- Skolens identitet
- Logistikk / trygg skolevei
- Hvor mye skolen vil være tilgjengelig utenom skoletid

For Småbyen Spydeberg,
Tina Berger

From: [Leif-Tore Martinsen](#)
To: [Vigdís Sandli Odegard](#)
Cc: post@io.kommune.no
Subject: Innspill fra Spydeberg Brass - Reguleringsplan for Hovin skole i Spydeberg, Gbnr 411/51 m.fl. Planid: 311820240008
Date: 31 August 2024 11:10:47

Det er ikke ofte du mottar e-post fra leif@mikromeyer.no. [Finn ut hvorfor dette er viktig.](#)

Hei.

Ser at vi er rett etter tidsfrist på innspill til høring vedr. Reguleringsplan for Hovin skole i Spydeberg, Gbnr 411/51 m.fl. Planid: 311820240008. Håper på tilgivelse og at dere tar med dere våre innspill i det videre arbeidet.

Jeg sender dette innspillet på vegne av Spydeberg Brass som har fast tilhold på Hovin skole og øver der 1 gang pr uke. Vi lagrer også slagverk og andre instrumenter i et lagerrom i tilknytning til gymsalen hvor vi øver.

Spydeberg Brass har sterk tilknytning til Hovin skole og ønsker å returnere dit når arbeidet er ferdig. Vi har noen ønsker som vi regner med at kommunen vil ta hensyn til i utformingen av ny skole.

Dagens "lager" er altfor lite og med den satsningen vi nå er i gang med trenger vi større lagerplass. Vi har god rekruttering og gjør investeringer i nye instrumenter som tar større plass. I tillegg har vi investert i flere sett med nye notestativer som står på traller som også er plasskrevende. De gamle stativene har stått stablet øverst i en trappegang i etasjen over gymsalen.

I et fremtidig lokale ønsker vi oss et lagerrom på 20 m² eller større. Med en slik lagringsplass skal vi kunne vokse og blomstre i årene framover, og ha plass til både instrumenter og notestativ. Lagerrommet må være i tilknytning til øvingsrom/gymsal og på samme plan. Det er store instrumenter (f.eks. pauker og vibrafon) som skal flyttes frem og tilbake.

Vi ønsker oss fortsatt tilgang til en gymsal/stort øvingsrom og stoler (som i dag) slik at det er enkelt å rigge seg til for øvinger.

Vi ønsker tilgang til gruppe-/øvingsrom for gruppeøvelser. Dette kan være klasserom som i dag.

På vegne av Spydeberg Brass,

Leif-Tore Martinsen
Tlf. 982 7 791

Til:

Indre Østfold kommune
Postboks 34
1861 Trøgstad
Att: Jannicke Eriksen

Fra:

Spydeberg Dampsag
Lyserenveien 2
1821 Spydeberg

Dato: 30.8.2024

Emne: Innspill til oppstartsvarsel - Reguleringsplan for Hovin skole

Vi viser til oppstartsvarselet om utvidelsen av Hovin skole datert 1.7.2024.

Som nærmeste nabo synes vi det er flott at Hovin Skole blir pusset opp og får en utvidelse. Vi kommer her med innspill til prosjektet.

Hovin Skole ligger midt i kulturlandskapet med nærhet til turområder, gang- og sykkelveier, knutepunktet, bondegårdene og Spydeberg sentrum. Utvidelsen av Hovin Skole er et av de største grepene i Spydeberg på flere tiår. Det er viktig at prosjektet hensyntar en fremtidsrettet undervisningsform, bruk utenfor skoletid, bygger oppunder folkehelsen, bostedsattraktivitet og ikke minst spiller på lag med områdets kvaliteter og identitet.

1. Arkitektur og stedstilpasning

Det er viktig at prosjektet stedstilpasses så det harmonerer med områdets identitet og kvaliteter. Lyserenveien 2 (Spydeberg Dampsag) er ferdig regulert og har krav om saltak, trekledning, tradisjonelle farger med en sterk referanse til bondegårdene for å møte omgivelsene rundt oss.

Se utdrag fra bestemmelsene:

Estetiske krav

Bebyggelsen skal oppføres i tråd med prinsippene i illustrasjonsvedlegget til planforslag, datert 28.10.2021. Byggene skal i hovedsakelig kles i tre. Det tillates innslag av andre materialer, som puss, tegl eller annen mur. Fargepaletten angitt i Illustrasjonsprosjektet datert 23.03.2022, side 19, skal være førende.

Tak og takterrasser

Takene skal behandles som en del av tiltakets samlede arkitektoniske uttrykk. Bebyggelsen skal ha saltak med vinkel min. 30 grader. Det kan etableres integrerte solcellepaneler på takflatene.

Se også illustrasjon fra prosjektet i vest langs Hyllibekken som inkluderer gang og sykkelveien som fører helt frem til Hovin Skole samt avsatt arealer til en skolehage, lekeapparater og frilek.

2. Trafikksikkerhet og hjertesone:

Det er et uttalt mål både nasjonalt og lokalt om å få flest mulig til å gå og sykle til skolen (det nasjonale målet er at 8 av 10 skal gå eller sykle til skolen). Det handler om folkehelse, bostedsattraktivitet og ikke minst om å få en fin start på skoledagen både for barna og foreldrene. Et viktig tiltak for å nå dette målet er å etablere en hjertesone rundt skolen.

Se Statens Vegvesen sitt innspill om hjertesone til Indre Østfold Kommune i 2021:

Statens vegvesen

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
Postboks 34
1861 TRØGSTAD

Behandlende enhet:	Saksbehandler/telefon:	Vår referanse:	Deres referanse:	Vår dato:
Transport og samfunn	Jan Antonsen / 69243554	21/59455-8	20/3423 – 69 / FROKRIST	22.12.2021

Bilfri sone

Ved utbedring og planlegging av nye skoler bør planene legge opp til at miljøet rundt skolen blir bilfritt, det vil si at det etableres en såkalt «Hjertesone» rundt skolen. Barn som kjøres, må slippes av på markerte stopp- og hentesteder utenfor denne sonen. Det skaper trygghet og inspirerer foreldre, elever og skoleledelsen til samarbeid. «Hjertesonen» skal først og fremst sikre trygge og attraktive skoleveger for barn. Vi anbefaler at bestemmelser om «Hjertesone» og et bilfritt skolemiljø tas inn i planen.

I praksis sier Statens Vegvesen at å etablere en omfattende “kiss & ride” løsning inntil skolen slik som foreslått vil resultere i økt biltrafikk, som reduserer trafikksikkerheten og reduserer antall gående og syklende. Ved å dimensjonere ned “kiss & ride” løsningen får man økt trafikksikkerhet, økt antall gående og syklende til skolen, samtidig som man sparer prosjektet for verdifullt tomteareal som kan brukes til f.eks skolegård, samtidig som tiltaket blir rimeligere å gjennomføre.

Høsten 2023 regulerte kommunen inn en kulvert under jernbanen langs Hyllibekken samt en gang og sykkelvei som fører helt frem til Hovin Skole. Dette vil gi en grønn og trygg skolevei. Det er gjort omfattende mobilitetsstudier som viser at dette er et solid og fremtidsrettet grep for Spydeberg.

Kommunedirektørens uttalelse til vedtak: *“En slik undergang, som er vist i gjeldende arealdel, vil legge til rette for grønn mobilitet, ikke bare for framtidige beboere i planområdet, men for hele Spydeberg- samfunnet. Undergangen vil ikke minst også bidra til tryggere skolevei til og fra Hovin skole.”*

14 august 2024 vedtok Statens Vegvesen å etablere et fotgjengerfelt over FV128 slik at alle fra Lundsåsen, Lund Vest osv får en tryggere adkomst til Hyllibekktraseen.

Vi mener det er veldig viktig å samle alle involverte parter og sammen se på gjennomføringen av en helhetlig trygg og grønn trasé som fører frem til Hovin Skole, til turstiene i Hylliåsen og videre opp hele veien til Lyseren.

Se illustrasjon av overordnet mobilitetsstrategi for en grønn og trygg trasé langs Hyllibekken.

3. Midlertidig parkering og midlertidig «kiss & ride»:

Vi kan tilby arealer til midlertidige parkeringsplasser. Vi kan også tilby arealer til en midlertidig «kiss & ride» frem til det er etablert en endelig «kiss & ride» når kulverten under jernbanen er etablert.

4. Sykkelparkering:

Vi ser dere planlegger å etablere sykkelparkeringen langs Lyserenveien i øst. Vi anbefaler at sykkelparkeringen plasseres i vest der den nye hovedtraseen for gående og syklende til skolen kommer.

5. Bruk etter skoletid:

Vi synes det er veldig flott at dere legger opp til sambruk og aktiv bruk også utenfor skoletid.

6. Grunnforhold og avbøtende tiltak

Det har blitt gjort omfattende grunnundersøkelser i området. Vi ber om at vi setter oss ned sammen og samkjører de foreslåtte tiltakene slik at området sikres og utnyttes på best mulig måte.

7. Felles renovasjon:

For Lyserenveien 2 er det regulert inn renovasjon i eiendomsgrensen nordøst. Kunne vi hatt felles renovasjon for området? Det vil redusere kostnader, redusere trafikk og gi en bedre arealutnyttelse.

8. Felles energi og oppvarming:

To nabogårder har kontaktet oss om fjernvarme basert på flisfyring. Dette kunne vært interessant å se på i fellesskap.

9. Midlertidig skole:

Vi har arealer både inne og ute som vi kan stille til disposisjon til en midlertidig skole som alternativ til en brakkerigg.

Vi oppfordrer til en åpen og løpende dialog mellom kommunen, skolen og oss som naboer for å finne de beste løsningene for området.

Vi ser frem til et konstruktivt åpent samarbeid videre i prosessen.

Med vennlig hilsen,

Spydeberg Dampsag

V/ Fredrik Haare og Simen Haare

Spydeberg skytterlag
Postboks 97
1804 Spydeberg
E-post: spydeberg@skytterlag.no

Til: Østre Linje arkitektur og landskap AS v/ Vigdis Sandli-Ødegaard
vigdis@ostrelinje.no
Kopi: Administrasjonen i Indre Østfold Kommune
post@io.kommune.no

Spydeberg 28. august 2024

SVAR PÅ HØRING: Planarbeid for detaljregulering av Hovin skole

Vi har gjennomgått dokumentene som nå er lagt ut på høring.

Spydeberg skytterlag har siden tidlig 1970-tall disponert lokaler i kjelleren på Hovin skole. Lokalene er opprinnelig bygget og innredet som et idrettsanlegg, som miniatyrskytebane. Den planlagte rehabiliteringen av Hovin skole forutsetter at idrettsanlegget ikke lenger skal bestå, og at vi ikke lenger skal disponere lokalene.

Det fremgår av plansaken at det skal utarbeides en konsekvensutredning. Denne skal blant annet inneholde negative virkninger av rehabiliteringen, både kortsiktige og langsiktige. Det fremgår også at hensynet til barn og unge er et viktig tema i en slik konsekvensutredning. I referat fra oppstartsmøte heter det:

...det må gjøres en medvirkningsprosess/spørreundersøkelse for barn og unge, skolens ansatte og FAU for å samle inn informasjon om hvordan de bruker skolens inne- og utearealer og hva de evt. kunne behøve/ønske seg...

Spydeberg skytterlag kan ikke se at konsekvensene for skytterlaget og andre frivillige organisasjoner er nevnt i den offentlige dokumentasjonen.

For Spydeberg skytterlag vil det ha dramatiske konsekvenser dersom vi blir tvunget til å fraflytte våre lokaler i Hovin skole. Innendørsbanen representerer et viktig tilbud til ungdom i bygda, ikke minst for de som ikke finner seg til rette i andre idretter og fritidsaktiviteter. I en forskningsrapport fra et prosjekt i Rennebu (*Skyting for mestring*), ble det påvist at skytetrening har en positiv innvirkning på barn med konsentrasjonsvansker, ADHD eller ADHD-relaterte utfordringer. Innendørs skytetrening er også viktig for å rekruttere ungdommer til å skyte utendørs. Norske skytterlag, utgjør en del av totalforsvaret og det er derfor svært viktig at skytterlagene gis gode vilkår for å drive sin virksomhet. Blir Spydeberg skytterlag kastet ut av sine nåværende lokaler står laget uten innendørsbane. Laget har ingen tilgjengelige lokaler og heller ikke økonomi til å bygge en ny innendørsbane uten kommunal bistand. Uten en innendørsbane vil Spydeberg skytterlag miste muligheten til å rekruttere nye skyttere, og grunnlaget for videre aktivitet vil dermed forsvinne. Vi minner om at skytterlaget har en 162 år lang historie og at vi har over 300 medlemmer.

Allerede i juni 2023 behandlet kommunestyret i sak 084/23 en sak om forprosjekt for Hovin skole. Her ble det i saksfremstillingen lagt til grunn at skytterlagets lokaler skulle omdisponeres til garderobeanlegg. Skytterlagets rett til bruk av lokalene ble ikke diskutert, og konsekvensene for skytterlaget ved å miste innendørsbanen ble heller ikke nevnt. Kommunestyret vedtok at forprosjektet skulle legges frem til politisk behandling med den presisering at forprosjektet skulle vurdere konsekvenser og mulige løsninger for skytebanen.

Vi opplevde ikke at kommunestyrets bestilling om konsekvensutredning ble tatt på alvor. Kommunens administrasjon argumenterte dels med at banen ikke tilfredstilte offentlige krav, herunder sikkerhetsmessige krav, dels med at det kunne medføre helseskade for skoleelever å oppholde seg i skolegården utenfor skytebanen. Politiet har i ettertid godkjent banen, og påstandene om helseskade er tilbakevist som grunnløse.

Vi har hatt noen møter med kommunen og vi har sendt inn et konkret forslag til ombygging av skytebanen slik at det kan være mulig å kombinere skytebane og garderobe. Dette forslaget har vi ikke fått noen tilbakemelding på og det er ikke en gang journalført så vidt vi kan se. Det eneste vi er blitt møtt med, er at skytterlaget ikke har noen bruksrett til lokalene og at kommunen ikke har noe ansvar. Kommunens administrasjon har heller ikke vist noen seriøs interesse for å samarbeide om å finne mulige alternative løsninger. Noen reell medvirkningsprosess har det altså ikke vært når det gjelder Spydeberg skytterlag.

Vi har overfor kommunen påpekt de sterke negative konsekvensene av å skulle miste skytebanen. Vi har også innhentet en juridisk vurdering fra vår hovedorganisasjon Det frivillige Skyttervesen som konkluderer med at skytterlaget har en etablert bruksrett og at en eventuell oppsigelse av denne bruksretten ikke vil måtte settes til side av domstolene fordi konsekvensene for skytterlaget er så vidt alvorlige.

Vi vil derfor så sterkt vi kan understreke at den beste løsningen vil være at vi i samarbeid med kommunens prosjektansvarlige finner frem til en løsning der man ved å bygge om eksisterende skytebane kan klare å beholde skytebanen samtidig som det kan etableres garderobeløsninger. Dersom dette viser seg umulig, må kommunen hjelpe oss med å etablere oss i andre lokaler som kan være egnet til innendørs skytebane.

Med vennlig hilsen
Spydeberg skytterlag

Espen Skaarer Johansen
leder
Tlf: 911 69 869

Statens vegvesen

ØSTRE LINJE ARKITEKTUR OG LANDSKAP AS
Stasjonsmester Frosts gate 14

1830 ASKIM

Behandlende enhet:
Transport og samfunn

Saksbehandler/telefon:
Jan Antonsen / 69243554

Vår referanse:
24/180081-3

Deres referanse:
Vigdis Sandli-
Ødegaard

Vår dato:
23.08.2024

Innspill – varsel om planoppstart – detaljreguleringsplan for Hovin skole i Spydeberg, gnr. 411 bnr. 51 mfl. – planID 3118_20240008 – Indre Østfold kommune

Vi viser til brev av 1. juli 2024 med varsel om ovennevnte planarbeider.

Bakgrunn

Hensikten med planarbeidet beskrives slik: «å regulere dagens skoletomt til offentlig/privat tjenesteyting for å sikre den nødvendige utvidelsen av skolen, samt plassering av en mulig flerbrukshall på området. Det skal også sees på en ny løsning for buss og dropp-sone for elever. I tillegg til rehabilitering av eksisterende bygningsmasse, foreslås det oppført et frittstående nybygg på skoletomten i forbindelse med skolens nye arealbehov ved en 3-parallell skole.»

Forslagsstiller er Indre Østfold kommune med Østre Linje arkitektur og landskap AS som plankonsulent. Frist for innspill er 30. august 2024.

Planinitiativ av 13. juni 2024 og referat fra oppstartsmøte 21. juni 2024 fulgte varselbrevet.

I samråd med kommunen er det vurdert at planarbeidet utløser krav om konsekvensutredning (uten planprogram).

Statens vegvesens ansvar

Statens vegvesen er vegadministrasjon for riksveger. Dette innebærer at vi har ansvaret for å planlegge, utvikle, drifte og vedlikeholde riksvegene på en best mulig måte for brukerne og samfunnet ellers. Samtidig er vi et fagorgan med sektoransvar på vegne av Samferdselsdepartementet. Gjennom sektoransvaret skal vi bidra til oppfølging av statlig

Postadresse
Statens vegvesen
Transport og samfunn
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Skoggata 19
1530 MOSS

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Fakturamottak DFØ
Postboks 4710 Torgarden
7468 Trondheim

politikk på det offentlige vegnettet og ivareta hensyn som trafiksikkerhet, kollektivtransport, gåing, sykling, luft, støy og universell utforming i områder hvor andre enn staten har myndighet.

Innspill som fagorgan med sektoransvar

Trafiksikkerhet

Det er viktig at valgte løsninger ivaretar trafiksikkerhet og fremkommelighet for alle trafikantergrupper. Samtidig bør det utvikles gode interne trafikksystem for å hindre farlige situasjoner. Vi anbefaler at alle offentlige trafikkarealer dimensjoneres etter Statens vegvesens håndbøker. Vi tenker da spesielt på fri sikt i kryss og avkjørsler. Løsninger bør planlegges slik at store kjøretøy ikke trenger å rygge, og areal tiltenkt lekeplasser bør ikke plasseres i tilknytning til manøvreringsarealer for renovasjonskjøretøy eller parkeringsarealer som baserer seg på ryggende kjøretøy.

Vi vil også peke på at Nasjonal transportplan 2022—2033 inneholder et eget kapittel om Barnas transportplan. Regjeringen vil blant annet:

- Gi barn gode muligheter til å være aktive og selvstendige trafikanter,
- legge til rette for at barn kan ferdes trygt i trafikken gjennom blant annet sikring av skoleveger, nærmiljøer og annen infrastruktur, trafikk- og mobilitetsopplæring og informasjonsvirksomhet og
- ta hensyn til barn og unges behov i areal- og transportplanleggingen.

Barnas transportplan inneholder tydelige forventninger om at føringene følges opp i regional og lokal planlegging. Trafiksikkerhetsarbeidet skal favne bredt, fra trygge skoleveger og nærmiljøer til styrket kunnskap om trafiksikkerhet i barnehage og skole. På denne bakgrunn er barn og unge prioriterte innsatsområder i tiltaksplanen.

I planen presiseres det at barn og unge er både dagens og framtidens trafikanter. Et godt transportsystem skal være trafiksikkert og tilpasset alle og lar barn og unge leve aktive liv i bygd og by. God trafikk- og arealplanlegging tar hensyn til de yngste og deres behov.

Barn og unge har en lovfestet rett til å bli hørt i all plan- og byggesaksbehandling. Dette ivaretas i dag gjennom diverse kartleggingsprosesser. Mange fylkeskommuner og kommuner har etablert Ungdommens fylkesting og Barnas kommunestyre for å gi aldersgruppen mulighet til å påvirke i saker som gjelder egne levekår. Det er viktig at disse foraene er aktive ved behandling av saker som gjelder barn og unges trafiksikkerhet.

Følgende momenter er viktige for å øke trafiksikkerheten:

- Gjøre trafikksystemet enkelt, oversiktlig, logisk og lettlest for alle trafikantergrupper.
- Etablere sammenhengende nett med sikre og logiske transportruter for fotgjengere, syklistene og kollektivreisende.

- Utvikle og bygge gateløsninger med blandet trafikk på de gående og syklende sine premisses.
- Øke bruken av fartsgrense 30 km/t i sentrale byområder og boligområder.
- Redusere konflikten mellom gående og syklende med separering der det er mange av disse trafikantgruppene, og mellom biltrafikken og de gående og syklende der fartsgrensen er over 40 km/t.
- Etablere et veg- og gatenett som leder gjennomgangstrafikk utenom sentrums- og boligområder.

Bilfri sone

Vi mener Hovin skole bør utformes slik at miljøet rundt skolen blir bilfritt, dvs. at det etableres en «Hjertesone». Tiltaket skal gjøre det tryggere og mer attraktivt for barn å gå eller sykle til skolen, og stimulere til mindre foreldrekjøring. Barn som kjøres, må slippes av på markerte stopp- og hentesteder utenfor denne sonen. Det skaper trygghet og inspirerer foreldre, elever og skoleledelsen til samarbeid. «Hjertesonene» skal først og fremst sikre trygge og attraktive skoleveger for barn.

For mer informasjon om «Hjertesoner», følg lenken: [Hjertesone – tryggere skolevei – Trygg Trafikk](#)

Kryss og avkjørsler

Kryss og avkjørsler bør utformes (geometri og sikt) iht. Statens vegvesens håndbok N100 Veg- og gateutforming (versjon 2023), kapittel 4.1. Siktkrav i kryss og avkjørsler defineres som sikttrekanten, se for eksempel kapittel 4.1.1.6 i håndbok N100. Disse tegnes inn (og målsettes) i alle kryss og avkjørsler. Den delen av sikttrekanten som eventuelt kommer utenfor areal regulert til vegformål, reguleres som hensynssone (sikringssone H140).

I tillegg bør det tas inn en bestemmelse om at det innenfor sikttrekanten ikke skal være sikthindringer (som for eksempel vegetasjon eller snø) som er høyere enn 0,5 m over kjørebaneivå. Enkeltstående trær, stolper og liknende kan stå innenfor sikttrekanten. Eventuelle trær i sikttrekanten skal oppstammes slik at trekrona ikke hindrer sikt. Se kapittel 4.1.1.6 i håndbok [N100](#).

Syklende og gående

Det er en overordnet nasjonal strategi om å øke andelen syklende. Sykling gir god helse, sykling er bra for miljøet og sykling er god samfunnsøkonomi. For å oppnå dette er det blant annet viktig å etablere sammenhengende hovednett for sykkeltrafikk i byer og tettsteder, herunder å sørge for sikker sykkelparkering.

Det bør videre tas inn en reguleringsbestemmelse som setter minimumskrav til antall sykkelparkeringsplasser, krav om plassering nær inngangsparti, krav til standard ved at plassene skal ha tak og at det skal være mulig å låse fast syklene. Det bør også tilrettelegges for lading av elsykler, jf. kommuneplanens arealdel 2024–2035, bestemmelsene §§ 4.9 og 4.9.2.

Statens vegvesen har utarbeidet en [Nasjonal gåstrategi](#). Strategien har to hovedmål om at det skal være attraktivt å gå for alle og at flere skal gå mer. Økt gange vil medføre redusert biltrafikk og gi positive helseeffekter. Dette omfatter først og fremst gåing i nærmiljøet der folk bor og i byer og tettsteder. Det er her flest går i hverdagen og det største potensialet for økt gåing ligger.

Ved riktig utforming av fysiske omgivelser kan man legge til rette for mer gåing, f.eks. vil snarveger (stier, trapper og forbindelser gjennom bebyggelse) fungere som supplement til resten av gangnettet. Snarvegene bidrar til effektive og raskest mulige gangforbindelser. Der en snarveg er hovedløsningen, må denne ha universell utforming.

Vi anbefaler at [tiltakskatalogen for transport og miljø](#) benyttes i videre planarbeid for å tilrettelegge for sykkel og gange.

Universell utforming

Universell utforming er nedfelt i formålsparagrafen i plan- og bygningsloven. I § 1-1 heter det at prinsippet om universell utforming skal ligge til grunn for planlegging og kravene til det enkelte byggetiltak. Dette betyr at likeverdige muligheter til samfunnsdeltakelse skal fremmes gjennom plan- og bygningslovens system og bestemmelser. Universell utforming er en samfunns kvalitet med særlig betydning for personer med funksjonsnedsettelse, jf. regjeringens [handlingsplan for bærekraft og like muligheter – et universelt utformet Norge 2021–2025](#) og regjeringens [veileder i universell utforming](#) (mai 2021). Vi viser også til [likestillings- og diskrimineringsloven](#) som trådte i kraft 1. januar 2018.

Reguleringsplanen må redegjøre for og vise hvordan universell utforming ivaretas, for eksempel skal transportsystemet, inkludert parkeringsplasser for forflytningshemmede, være universelt utformet.

Nasjonal transportplan fremhever også hensynet til barn og unge i et eget kapittel, og legger føringer om at flest mulig skal kunne sykle og gå til skolen. Dette må skje gjennom planlegging av transportsystemene, og det er viktig å vektlegge at universell utforming ikke bare er til fordel for de som har behov for slik tilrettelegging, det innbyr også alle til å gå og sykle mer.

Vi viser også til kommuneplanens arealdel 2024–2035, bestemmelse § 4.15 om universell utforming, som krever at det skal redegjøres for hvordan universell utforming skal sikres, både internt i planområdet og til tilstøtende eiendommer.

Støy

Støy bidrar til mistrivsel og svekket helsetilstand. Støy forstyrrer blant annet nattesøvn og hindrer kommunikasjon, konsentrasjon og læring. Det er påvist at støy kan gi kortvarige fysiologiske forandringer som er typiske for psykisk stress. Helseplager grunnet støy er det miljøproblemet som rammer flest personer i Norge.

Trafikkstøy må utredes tidlig i planprosessen for å få oversikt over støyutfordringene. Nødvendige avbøtende tiltak innarbeides i plan og bestemmelser, jf. Klima- og miljødepartementets [retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging T-1442/2021](#) og [veileder M-2061](#), jf. også kommuneplanens arealdel 2024–2035, bestemmelse § 4.13 om støy.

Statens vegvesen har kartlagt støyutsatte områder langs riks- og fylkesveger. Disse kartene finnes på nettsiden: [Støysoner for riks- og fylkesveger](#).

Som et minimum bør det tas inn en bestemmelse som sier at «Grenseverdiene gitt i tabell 2 i Klima- og miljødepartementets retningslinje T-1442/2021 gjøres gjeldende for planen». Alternativt kan tallfestede aktuelle grenseverdier tas inn i planbestemmelsene. Da vil grenseverdiene være entydig definert selv om retningslinjen senere revideres.

Parkering

Parkeringsavgifter og tilgang til parkeringsplasser har stor betydning for bilbruken. Parkeringsbegrensning bør derfor i større grad brukes som trafikkregulerende virkemiddel. For bedre arealutnyttelse bør parkering legges under bakken. Det bør settes maksimaltall for antall parkeringsplasser, jf. kommuneplanens arealdel 2024–2035, bestemmelse § 4.9 om parkering.

Plasser reservert for forflytningshemmede anbefales lokalisert nært målpunkt/hovedinngang og utformes slik at rullestolbrukere lett kan komme inn og ut av kjøretøyet og videre inn mot målpunktet. Antallet vurderes i hvert enkelt tilfelle. Krav til minimum antall plasser og utforming er gitt i [forskrift om vilkårsparkeering for allmennheten og håndheving av private parkeringsreguleringer \(parkeringsforskriften\)](#).

Kollektivtrafikk

Det må utredes hvordan planområdet kan betjenes av kollektivtrafikk. Beskrivelsen bør også omfatte gangforbindelser og avstander til relevante stoppesteder. Økt bruk av miljøvennlig transport i byene vil gi bedre bymiljø, klima og framkommelighet. God framkommelighet i byene er viktig for både nærings- og persontransport. Dette gir også synergieffekter i form av bedre folkehelse.

Trafikkanalyse

Det bør gjennomføres en trafikkanalyse for å utrede trafikale konsekvenser med tanke på dimensjonering og valg av løsninger. Analysen bør omfatte vurdering av trafiksikkerhet og

trafikkavvikling i kryss og avkjørsler. Trafikkanalysen gir også grunnlag for vurdering av fremtidige støyforhold.

Statens vegvesen Transport og samfunn

Med hilsen

Anders O. T. Hagerup
seksjonssjef

Jan Antonsen
sjefingeniør

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Kopi

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE, Postboks 34, 1861 TRØGSTAD

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS, Postboks 325, 1502 MOSS

ØSTFOLD FYLKESKOMMUNE, Postboks 220, 1702 SARPSBORG

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Vår dato:

15.07.2024

Vår ref:

2024/27315

Deres dato:

01.07.2024

Deres ref:

2024/20240008

ØSTRE LINJE ARKITEKTUR OG LANDSKAP AS
Stasjonsmester Frosts gate 14
1830 ASKIM

Saksbehandler, innvalgstelefon

Torgeir Fagersand, 69247593

Indre Østfold - Innspill til varslet oppstart av detaljregulering for Hovin skole i Spydeberg

Vi viser til deres oversendelse datert 1. juli med varslet oppstart av detaljregulering for Hovin skole i Spydeberg.

Bakgrunn

Det fremgår av varselet at formålet med planarbeidet er å rehabilitere og utvide Hovin skole fra to-parallell til en tre-parallell skole. Det foreslås å oppføre et nytt frittstående bygg grunnet skoleutvidelsen. Det skal også ses på muligheten for plassering av en flerbrukshall og ny løsning for buss- og droppsone for elever.

I planinitiativet går det frem flere utviklingsalternativer, og det er valgt å gå videre med alternativ A. Dette alternativet legger opp til et frittstående bygg langs Lyserenveien og en flerbrukshall nord for eksisterende skolebygg.

Det er vurdert at planarbeidet utløser krav om konsekvensutredning uten planprogram. Det fremgår av varselet at planarbeidet skal utredes i forhold til virkninger for miljø og samfunn med bakgrunn i de eksisterende grunnforhold på tomten.

Området er i kommuneplanens arealdel satt av til offentlig eller privat tjenesteyting, og deler av området omfattes av faresone for ras og skred.

Statsforvalterens rolle

Vi skal bidra til at planer ivaretar nasjonale og vesentlige regionale interesser innen landbruk, klima og miljøvern, folkehelse, barn og unges interesser, samfunnssikkerhet og gravplasser. Statsforvalteren skal arbeide for at Stortingets og regjeringens vedtak, mål og retningslinjer innen våre ansvarsområder blir fulgt opp i kommunale planer. Kommunen er planmyndighet og har ansvaret for at plan- og bygningslovens formelle krav til innhold og planprosess oppfylles i planarbeidet.

E-postadresse:
sfospost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Pb 325
1502 Moss

Besøksadresse:
Moss: Vogts gate 17
Drammen: Dr. Hansteinsgate 9
Oslo: Stensberggata 27

Telefon: 69 24 70 00
www.statsforvalteren.no/os
Org.nr. 974 761 319

Statsforvalterens innspill

Vi viser til referat fra oppstartsmøte der det er listet opp flere temaer som skal avklares i planprosessen. Vi mener dette er et godt utgangspunkt for planarbeidet. Vi har videre følgende innspill:

Barn og unge, elevenes medvirkning

Vi ser det som viktig at planprosessen organiseres slik at elevene gis anledning til å delta, jf. *Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen* punkt 4 d. For å sikre reell medvirkning er det viktig at dette skjer tidlig i planprosessen. Det er positivt at en slik involvering av både elever, ansatte og FAU er nevnt i referat fra oppstartsmøte. Vi mener det bør være et særlig søkelys på medvirkning om hvilke konsekvenser utbyggingen vil kunne ha for skolens utearealer. Vi antar at utvidelsen av skolen vil innebære flere elever, og vi ber om at planforslaget redegjør for planlagt uteareal pr. elev. Vi vil påpeke at utearealene bør fremstå som interessante og trygge både i skoletiden og på fritiden. Hvis man reduserer skolens utearealer, bør det vurderes om det skal gjennomføres kvalitetshevende tiltak innenfor dagens arealer. Dette bør i så fall sikres i planens bestemmelser og/eller plankart. Vi vil i den forbindelse gjøre kommunen kjent med Kommunal- og distriktsdepartementets [innsigelsesavgjørelse av 18. april 2024](#) hvor de ikke godkjente Stavanger kommunestyre sitt vedtak 14. november 2022 av detaljregulering for Vaulen skole (1.-7. trinn) med opptil 840 elever. Planen la opp til 19 m² uteareal pr. elev. I denne avgjørelsen blir det gjort en gjennomgang og vurderinger av gjeldende faglige anbefalinger knyttet til uteareal. Vi ber kommunen gjøre seg kjent med denne avgjørelsen med tanke på planlagt skoleutvidelse og for fremtidige skoleutbygginger.

Vi minner om at arealer og anlegg som skal brukes av barn og unge skal være sikret mot forurensning, støy, trafikkfare og annen helsefare, jf. punkt 5 a) i *Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen*. Trafikksikkerheten må utredes spesielt med tanke på hensynet til adkomst for elever og ansatte. Trafikkavviklingen må ivareta hensynet til myke trafikanter. I denne saken tenker vi spesielt på at de fleste må krysse jernbanen for å komme til skolen. Det er en mulighet for planfri kryssing via stasjonsområdet. I tilgrensende detaljregulering for Lyserenveien 2 – Spydeberg dampsg (vedtatt 19. september 2023) i sør er det regulert gang- og sykkelvei og undergang under jernbanen. Det er stilt rekkefølgekrav for opparbeidelse av disse tiltakene. Vi anbefaler at det ses nærmere på om også denne reguleringen kan være med på å realisere en planfri kryssing under jernbanen.

Videre forventer vi at planleggingen vektlegger prinsippene om universell utforming. Det er viktig at alle barn uansett funksjonsevne kan benytte seg av utearealene. Dette er forhold som det må redegjøres for i planforslaget og som bør sikres i planen.

Deler av skoleområdet er utsatt fra støy fra Lyserenveien. Det er viktig at støyforholdene avklares så tidlig som mulig i planprosessen, slik at dette blir premissgivende for planlegging av bebyggelsen og utearealene. Skolen bør utformes slik at den tilfredsstiller anbefalte grenseverdier i tabell 2 i T-1442/2021. Dette innebærer at støynivå på utearealer og utenfor vinduer til støyfølsomt bruk ikke skal overstige grenseverdiene. Dette bør sikres i reguleringsbestemmelsene. Ut ifra utbyggingsalternativ A vil nytt bygg kunne skjerme for støy til utearealene. Vi anbefaler at planen sikrer at undervisningsrom ikke plasseres ved de mest støyutsatte fasadene. Vi ber om at man her heller plasserer personal-/tekniske rom, eller subsidiært rom som vil brukes mindre hyppig av elevene. Om det er behov for støyskjerming nær støykilden skal dette ivaretas i plankart og/eller bestemmelser, inkludert rekkefølgekrav. Reguleringsbestemmelsene skal være entydige og

konkrete, og tilpasses planen og støysituasjonen. Vi ber om at støyutredningen følger planforslaget ved offentlig ettersyn og at nødvendige støytiltak blir innarbeidet i planen.

Samordnet areal- og transportplanlegging

Vi forutsetter at det ses på trafikkløsninger som ivaretar barn og unges trafikkssikkerhet og at det samtidig legges vekt på at en større andel av elever og ansatte skal kunne gå eller sykle til skolen. Å begrense muligheter for bilparkering og legge til rette for sykkelparkering er viktige virkemiddel for å oppnå dette. Det bør derfor legges til rette for tilstrekkelig sykkelparkering, og begrense bilandelen.

Samfunnssikkerhet, klimatilpasning og overvannshåndtering

Store deler av planområdet omfattes av faresone for ras og skredfare (kvikkleire) i kommuneplanen. Vi anbefaler å ta i bruk Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) [kartbaserte veiledning for reguleringsplaner](#) i forbindelse med planarbeidet. Ellers vil vise til relevante veiledere utgitt av NVE. Områder med sårbarhet og risiko må identifiseres i plankart og sikres gjennom bestemmelser i planen i tråd med ovennevnte føringer. Vi legger til grunn at planarbeidet avklarer om det er behov for geotekniske eller flomtiltak i området, og om disse eventuelt vil gå på bekostning av naturverdier. Vi tenker spesielt på Hyllibekken vest for planområdet. Denne bekken er i Miljødirektoratets Naturbase kartlagt som viktig bekkedrag. Det er viktig å ivareta bekken med kantsone, og at den ikke tilslammes av partikler eller forurenses.

Det skal tas hensyn til naturfarer, eksisterende og fremtidige klimaendringer. I *Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning* vises det til at ved planlegging av nye områder for utbygging, fortetting og transformasjon, skal det vurderes hvordan hensynet til et endret klima kan ivaretas. Vi antar at utbyggingen kan innebære flere tette flater, og på bakgrunn av dette ber vi om at overvannshåndtering med naturbaserte løsninger vurderes spesielt i planarbeidet. Vi anbefaler at store deler av grønnstrukturen innenfor området ivaretas, og at det ikke åpnes opp for noe ny bebyggelse eller tette flater nærmere Hyllibekken enn hva som er etablert i dag. Det kan være gunstig med tanke på både overvannshåndtering, vannmiljøet i bekken og kvaliteten på skolens utearealer. Det ser ikke ut som planlagt utvikling legger opp til det, men vi vi likevel påpeke dette.

Jordvern

Planområdet grenser til dyrka mark i nord, og deler av denne marka er avsatt til offentlig og privat tjenesteyting i kommuneplanen. Utbygging inntil dyrket mark kan føre til redusert matproduksjon, utbyggingspress og konflikter mellom areal- og landbruksinteresser i form av støy, støv, lukt og trafikk med landbruksmaskiner, mv. Vi forutsetter at hensynet til jordvernet ivaretas, og fraråder forslag om omdisponering av dyrka mark. Vi minner om den oppdaterte nasjonale jordvernstrategien som ble vedtatt av Stortinget i 2023, der jordvernålet ble skjerpet. Målet er nå at tapet av dyrket jord på landsbasis skal være under 2 000 dekar per år, og at bærekraftig matproduksjon skal øke.

Følgende statlige planretningslinjer ser ut til å være relevante føringer for planarbeidet:

- Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning (2018).
- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (2014).
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen (1995).

Ellers viser vi til [Statsforvalterens forventninger til kommunal arealplanlegging for 2024](#) og til [overordnede føringer for kommunal planlegging innenfor Statsforvalterens ansvarsområde](#). Vi anbefaler nettsidene www.planlegging.no og [Miljøstatus](#).

Vi vil komme tilbake til saken når planen er på offentlig ettersyn, og vurdere om de nasjonale og regionale hensynene er fulgt opp.

Med hilsen

Carl Henrik Jensen
fagleder
Klima- og miljøvernavdelingen
Dokumentet er elektronisk godkjent

Torgeir Fagersand
seniorrådgiver

Kopi til:

Indre Østfold kommune	Postboks 34	1861	TRØGSTAD
Statens Vegvesen	Postboks 1010 Nordre Ål	2605	LILLEHAMMER
Østfold fylkeskommune	Postboks 220	1702	SARPSBORG
Norges vassdrags- og energidirektorat	PB 5091 Majorstuen	0301	OSLO

Kyss og kjør Hovin.

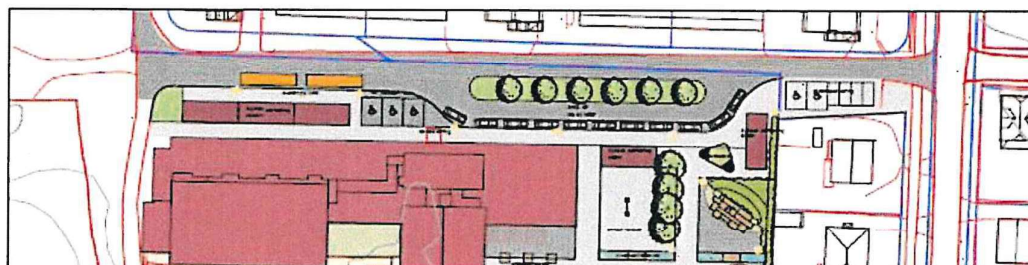
Tilbakemelding fra vegforvaltninga Indre Østfold kommune

Det bør sees på en helhetlig sammenhengende løsning som også ivaretar renovasjon inn i Kyss og kjør-anlegget.

For å skape en bedre lesbarhet så bør buss vurderes lagt i egen lomme, for å slippe at det blir trafikkfarlige situasjoner hvis skoleelever må gå ifra parkerte biler som rygger og igjennom parkerte busser.

Busslomme kan kanskje kombineres med nedgravd renovasjonsløsning slik at en får en god komprimert løsning. Som også kan brukes ved av og påstigning når den ikke er i bruk av buss.

Er det samtidighet med tanke på ankomst/ avreise for 3 busser? Er det dermed behov for 3 særskilte bussplasser?

Tankeforslag til løsning ved Hovin for å slippe skoleelever går igjennom kyss og kjør sone. (må redigeres)

Dagens løsning er en rundkjøring. Det bør vurderes å flytte denne mot nord så kan den kombineres med innkjøring til parkering og lærerarbeidsplasser. Dette vil spare plass og samtidig gi bedre flyt enn i snevert et T-kryss som inntegnet. Det må tas høyde for evt trafikk til flerbrukshallen.